

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napolază.

ROMÂNUL

Manifestul și Proclamația.

Arad, 17/30 Iulie.

Manifestul Împăratului-Rege, și proclamația guvernului ungar: cer și pământ.

„Am toată încrederea în POAPOARELE mele, cari, în toate timpurile de restrînte, s'au adunat cu deplină credință și unire, în jurul Tronului meu, și n'au pregetat să aducă suprema jertfă, pentru cinstea, mărirea și tăria Patriei lor. Am toată încrederea în vitezele oștiri, însuflețite și pline de abnegație. Bine am chibzuit și am cumpănit, ce fac. — Pășesc pe calea datorințelor, cu liniștită conștiință.”

Astfel grăi octogenarul nostru Monarh, ai cărui ochi au văzut multe zile mohorâte, nu numai zile senine și vesele.

Iar cocoșatul nostru guvern cum grăește?

„Vom trece prin clipe, când vom avea lipsă de iubirea de patrie... a întregii NAȚIUNI MAGHIARE... Așteptăm și sprijinul cetățenilor nemaghiari ai țării... Vom ști noi strivi pe cei ce ascultă de glasul AGITATORILOR... etc etc.”

Ce nenorocită inspirație!

În momente de grea încercare, senzabilitățile și frecările din trecut trebuie uitate, trebuie făcute nefăcute, cum s'ar zice. Să te pui și să separi „națiunea” maghiară de „cetățenii nemaghiari” ai țării, să trănestești amenințări jandarmerești, în loc de-a apela la sentimentele nobile a tuturor cetățenilor, cu ori ce fel de „buze”, căci războiul se poartă nu cu gura spartă omenească, ci cu gurile, CE VORBESC O SINGURĂ LIMBĂ, a tunurilor, și cu baionetele, cari nici nu au „buze” — să presupui peste tot, despre neamuri întregi, că e posibilă lipsirea dela datorințele de fil ai patriei în aceste grele momente, aceasta manieră, dacă nu e o demență, este cel puțin o totală lipsă de tact, o

imprudență strategică chiar, de a cărei privilegiate d. Tisza ne-ar fi putut cruța.

Un ziar maghiar oarecare, ne trimite vorba, că cel ce nu i se potrivește o haină, să nu o îmbrace... Dar nesocotitul nostru conte Tisza își ia aere, în proclamație, de-a o fi croit halna PENRU TOATĂ LUMEA NEMAGHIARĂ, ori i se potrivește, ori nu. De ce, în proclamație, se vorbește în general de nemaghiari? Ce rost are, să faci, ca la judecata de apoi: pe cei aleși — națiunea maghiară — să-i pui la dreapta Domnului, iar pe cei nedrepti — turmele nemaghiare — să le strămorești la stânga?

Noroc că proclamația a văzut lumina zilei înaintea manifestului. Astfel impresiunile amare s'au mai șters.

Câtă nobletă, câtă cuminenție, câtă mângăiere, în schimb, în acest manifest „Către Popoarele Mele!” Monarhul în vârstă de Patriarh, își aduce aminte, că au fost vremuri când popoarele și Tronul au luptat umăr la umăr. (Biețele noastre guverne, ele de unde să scoată astfel de amintiri?) De aceea, El, martorul atâtor zile sbuciumate, nu trage la îndolală credința către Patrie și Tron a supușilor, cum face guvernul, ci „pășește pe calea datorinței cu deplină încredere în popoarele Sale și în ostirea Sa!” De aceea, El, care a „chibzuit și a cumpănit” cu toată seriozitatea ceea ce face, nu pomeneste odioasa concepție de „națiune maghiară”, și nu poartă frica de „agitatorii” mult huliți, ci se îndreaptă cu conștiința liniștită, către toate „popoarele” sale, fără deosebire dacă sunt maghiare sau ne.

Pe semne una e grija veneratului nostru Monarh, și alta e grija șubredelor noastre guverne!

Răspundem bănuielelor cu bănuiele, iar încrederii cu încredere, și cu cea mai devotată alipire.

Procesul Caillaux.

— Cu prilejul achitării. —

Arad, 17/30 Iulie.

(=) Urmăream ca ziaristi desbaterile procesului senzațional ce se judecă acuma în fața curții cu jurați din Paris. Tragedia doamnei Caillaux, care din soția celui mai puternic ministru și fost prim-ministru al republicii franceze se pomeni într-o zi asasină ordinară, această extraordinară tragedie ne pasiona și pe noi, pentru că atingea de aproape profesiunea noastră, criteriile ei de ordine morală, principiile ei fundamentale de onestitate socială, peste cari nu poate călca ziaristul ce-și respectă mai presus de toate puritatea spadei sale. Dela început simpatiile noastre au fost atrase de revolta legitimă a femeii ce-și apăra cinstea bărbatului și a căminului pângărit de campania fără de scrupul a unui ziar mondial. Am deplâns sincer moartea victimei lui „Figaro”, nu ne putem face nici apărătorii nechemăți ai politicii lui Caillaux, dar trebuie să ne înșirăm în rândurile aceluia, cari vestejesc abuzul criminal ce se poate face sub mantia de hermelină a libertății presei, mantie ce ar trebui păstrată întotdeauna curată ca zapăda. — De aceea înțelegem — firește fără a justifica — fapta desperată a femeii și compătimim cu sinceritate soarta ei.

Atât am fi avut de spus despre procesul din Paris. Dar iată că un episod neașteptat al procesului atât de străin și depărtat plaiurilor țării noastre ne silește a da mai multă atenție desbaterilor curții cu jurați din Paris. Ce s'a putut întâmpla? O simplă depozitie

Eminescu — profesor.

În semestrul al II-lea al anului școlar 1874—1875 al reputatului institut cultural al vremii „Institutele unite” fundat la 1866, sub care nume a continuat până în Septembrie 1879, când contopindu-se cu „Liceul nou”, un alt institut particular, similar, a continuat sub numele de „Institutele-Unite” până la 1907 când s'a închis, d. Samson Bodnărescu, profesor de limba germană la cursul superior al institutului, retrăgându-se fiind numit director al „Liceului Bașota” înființat în acel an la Pomârla, unde dăinuiește și azi, a fost înlocuit prin defunctul nostru mare poetul M. Eminescu, care pe acea vreme nici că se bănuia, că va ajunge nemuritor, acoperindu-ne neamul de atâta cinste.

În acel an eu împreună cu alți 36 camarazi eram în secția I superioară, având clasele dormitoare, ca și rectorul împreună cu elevii celor 3 clase primare și 3 clase liceale inferioare, în aceleași case dela Iași, str. Muzelor, azi ocupate de școala secundară de fete „Oltea-Doamna”, pe când secția II superioară și cea de bacalaureat era în altă curte de alături.

Toți profesorii noștri, cea mai mare parte profesori universitari ca dnii I. M. Melik, rectorul institutului, N. Culișano, P. Poni, Gr. Gabolum, St. Virgolic și A. D. Xenopol, nu ne adresau vre-odată vre-un cuvânt jignitor, ori cât ar fi fost îndreptățiti poate, mărghinindu-ne a ne face morală și de a ne da sfaturi părin-

tești, spre a ne îndemna a învăța cât mai bine și a avea o purtare cât mai exemplară, regulă recomandată tuturor profesorilor școlii și controlată de aproape de aprigul fost director al acestui institut, defunctul nostru director și profesor I. M. Melik, dar dela care „dulcele nostru poet Eminescu”, se cam abătea câte-odată, fiind de un temperament cam nervos, la care va fi contribuit poate foarte mult și lipsa ca și nevoia ocupației prozaice de profesor de limba germană, care-i răpea timpul pe care l-ar fi putut întrebuința mai bine, spre a-și bătați mai din timp calea ce presimțea de sigur că-l va conduce la nemurire în Parnas, în societatea privighitoarelor nemuritoare ale întregii omeniri.

Datorită acestei firi, cât și faptului că unii din elevii secției I superioare, colegii mei, s'au găsit nedreptățiti și de notele ce le pusese, într'una din zilele de pe la sfârșitul lui Maiu 1875, unii au propus ca a doua zi să facem o demonstrație în contra sa.

Înțelegerea s'a făcut imediat, și deși eram 37 la număr, cu toate acestea nime nu a transpirat, așa că a doua zi ne-am putut pune în execuție planul, fără de a fi stânjeniti de administrația institutului.

Ora întâi dela 8—9 era cursul de limba germană. Conform înțelegerii dintre noi, ne-am retras cu toții în sala de gimnastică, unde ne-am închis pe dinlăuntru, așa că la intrarea dlui profesor Eminescu în ea o găsi goală.

Surprins și nedumerit de acest incident, se duse în cancelarie unde găsi pe d. Hurjui, profesor și șeful pedagogilor, îi comunică cazul.

D. Hurjui negăsindu-ne în clasă, și-a dat imediat seama că trebuie să fim în hală, unde venind și găsi ușa închisă, bătu în ea invitându-ne a o deschide și a trece în clasă.

Neprimind nici un răspuns, se duse să raporteze cazul dlui director I. M. Melik, care venind avu acelaș rezultat.

Înainte de a se suna de recreație pentru ora 9 a. m. am părăsit cu toții hala și am reintrat în clasă, nevoind a pune imediat în curent pe inferiorii noștri din cursul primar și liceal inferior, cărora fiindu-le superiori și după obiceiul timpului, căutam să ne impunem, ținându-i la distanță, fiind o deosebită grație când stam de vorbă cu ei.

Dela 9 și un sfert până la 10 și un sfert avu loc cursul de algebră al dlui profesor Culișano, care a urmat în mod normal, răsvrătirea noastră nefiind îndreptată decât în contra lui Eminescu.

La 10 și un sfert terminându-se cursurile de dimineață, după ieșirea din clasă a dlui profesor Culișano, intră d. director I. M. Melik, care ne întrebă de ce nu am intrat în clasă ora întâi, la cursul limbei germane.

Cu toții am dat în cor ca motiv, faptul că d. Eminescu se poartă cam brusc cu noi, punându-ne în acelaș timp și note mai mici decât

a fostului ministru Caillaux, o simplă depozitie, care însă atinge foarte de aproape și cât se poate de penibil — fericita noastră Ungarie, reprezentată cu destulă trufie de guvernele oligarhiei noastre!

Să precizăm. E vorba de ziua a treia a faimosului proces. În această zi, domnul Caillaux, martor principal în proces, a venit înarmat cu dovezi menite a stabili că ziarul „Figaro”, cu toate pretențiile sale de censor al moralei publice, este el însuși lipsit de orice sentimente morale, fiind numai și numai un organ venal. Până aci nimic interesant pentru fericita Ungarie, nu-i așa? Dar iată ce a mai declarat fostul prim-ministru al Franței, aducând în sprijinul afirmațiilor sale *acte autentice, în original*. Ziarul „Figaro”, a declarat d. Caillaux, nu s'a sfiit a se pune în solda Germaniei și a Ungariei, tradând interesele patriei sale!

Extraordinar, veți exclama cu toții, cinstiți cetitori! Dar aveți puținică răbdare, ca să puteți gusta tot deliciul acestui episod... Căci d. Caillaux a spus și a dovedit mai multe. Dânsul a mai declarat și a dovedit cu documente autentice, pe cari le-a și prezentat în fața Curții cu jurați, următoarele fapte:

1. Ziarul „Figaro” a încasat sume enorme dela Dresdner Bank și dela Firma Krupp din Germania.

2. Ziarul „Figaro” incasa dela guvernul ungar, în fiecare an, suma de douăzeci de mii de franci, în urma intervenției agentului Lipscher, pentru apărarea „intereselor” Ungariei!

3. Domnul Caillaux a cetit în traducere franceză interpelarea deputatului ungar Lovász, adresată contelui Tisza în această afacere.

4. D. Caillaux a mai cetit o scrisoare a fostului director la „Figaro”, asasinatul Calmette, către agentul Lipscher, prin care Calmette spunea că *așteaptă propunerea guvernului ungar și că este mulțumit cu plata de douăzeci de mii de franci*.

5. D. Caillaux a cetit, în sfârșit, chiar *textul contractului încheiat între ziarul „Figaro” și guvernul ungar*.

Correspondentul din Paris al ziarului bucureștean „Minerva”, de unde luăm aceste

știri, adaogă la sfârșitul telegramii sale: „A provocat senzație faptul că d. Caillaux a prezentat toate documentele referitoare la cele denunțate; despre aceste documente nu s'a putut îndoi nici avocatul Chenu, apărătorul intereselor ziarului „Figaro”; d. Caillaux a distrus eri toată reputația ziarului „Figaro”.

Până aci glăsuesc faptele destăinuite la Paris. Puțin ne poate interesa, ce va glăsuși — sau ce va îngăima — de acum contele Tisza și complicii săi din guvernul actual și din fostele guverne. Credem însă, că de astădată prea onorabili noștri oligarhi nu vor face nici un „demers diplomatic” prin contele Berchtold... Mai curând vor înghiți găluștile fostului prim-ministru francez, precum au mai înghițit atâtea scandale și procese pe tema — atât de banală la noi — a corupției guvernamentale!

Ceeace ne-ar putea interesa, nu poate fi nici definitivă compromitere a ziarului „Figaro”, de care înzadar se vor mai servi de aci înainte oligarhii noștri, „pentru apărarea intereselor Ungariei”, adevărat pentru apărarea politicii statului „național-maghiar-unitar” și pentru calomnierea naționalităților nemaghiare.

Ceeace ne poate interesa pe noi, este numai risipa ticăloasă ce se face cu visteria țării, deci și cu banii noștri, pentru amăgirea străinătății! Intr'adevăr, ne aducem bine aminte, cum ziarul „Figaro”, care trecea drept organ naționalist în Franța și care pe vremuri ne luase chiar apărarea, — mai anii trecuți se schimbase ca din senin, și devenise organul de apărare al guvernelor ungurești și al politicii de maghiarizare. De atunci bănuiam pricina schimbării la față a lui „Figaro”. Astăzi avem dovezile, garantate de un fost prim-ministru al Franței!

Firește că nu suntem de loc uimiți de aceste lucruri. Câte alte ziare străine vor fi avut și vor fi având contracte cu guvernele ungurești, pe socoteala și pe pielea noastră!

De aceea ne mulțumim a creșta la răboj și aceste noi *păcate dovedite* ale oligarhiei ce-și bate joc de țară și a ne bucura că lumea cinstită a străinătății cunoaște tot mai temeinic realitatea stărilor rușinoase, de cari ne plângem de zeci de ani.

punea în joc autoritatea de director, în culmea mâinii, dar totuși cu aerul său calm dar cu ton hotărât, ne puse în vedere că față de acest act de extremă indisciplină, din acest moment încetează cursurile secției I, urmând să avizeze consiliul profesoral asupra purtării noastre. Imediat am părăsit refectoriul și trecând peste sală unde era depozitul hainelor noastre de oraș ne-am schimbat și plecat în oraș, afară de 2 cari nu au vrut să mai facă cauză comună cu noi și al treilea care fusese închis dimineața la carceră, fiind prins fumând.

Răsvrătirea a durat 3 zile. Elevii secției III inferioară de liceu, printre cari se aflau C. Milica (a se vedea scrierea *Dinu Milian*) V. G. Mortun, (a se vedea interviul de dsa asupra acestui incident dlui Al. Șerban, publicat în ziarul literar „Flacăra”, nr. 35 — 1914 Iunie 14), voiră a face cauză comună cu noi.

Nu i-am primit însă, negăsind de demnitatea noastră de a asocia la acest act de indisciplină pe inferiorii noștri.

Consiliul profesoral a hotărât în prima zi excluderea colegilor V. Dimitriu, șeful clasei actual profesor universitar la Iași, pe C. Tatovici, mare proprietar în jud. Putna și Al. Stamati, administrator financiar la Fălticeni, cari au și fost expediați a doua zi în familie, fiind petrecuți la gară de noi cari mai rămăserăm, dimpreună cu colegul C. Desila, care făcând cauză comună cu noi, fugise din carceră.

Consiliul adunat a 2-a zi, decise darea mea afară după stăruința dlui Melik, care era indignat pe mine că apelând la mine ca să mă re-

Va mai susține și acuma presa maghiară că naționalitățile nemaghiare calomniază Ungaria în fața străinătății?!

Oameni năcăjiți, cine știe pentruce, vor fi la acei câțiva muncitori, despre cari „Ujság” din Cluj ne aduce știrea, pe care o înregistrăm cu toată rezerva. Pe semne „bănuielile” s'au pretăcut în sistem. Pretutindeni se caută cu lampa lui Diogenes „Valahi infideli” — evident — ca apoi din neștiință să ne discrediteze și acolo unde mai avem nădejdea că există o privire nepreocupată pentru noi. Protestăm cu tărie contra acestor înșurări perfile precum și contra insultelor aduse cu surință celui mai loial popor și bun ascultător a „poruncii împărătești”, care-și dovedește aceste calități tocmai acum.

— Patru muncitori români erau angajați de multă vreme la o clădire în Cluj. Tovarășii lor maghiari spun, că de când s'a decretat mobilizarea acestia în convorbirile lor se exprimau totdeauna batjocoritor despre armata ungurească. Ieri dimineață, în ora de pauză, muncitorimea se strânsese într'un grup pe schele și discuta aprins evenimentele recente. Românii ar fi luat poziție contrară exclamând:

„Las' că vă învață pe voi România! Acusă va al nostru Ardealul. Craiul român nu va uita pe supușii săi din Ardeal și când ceasul va bate și noi vom ști ce face!”

După aceste ar fi urmat o ploaie de injurături la adresa Ungurilor, cari s'au năpustit asupra lor să schinguiască. Alarmându-se telefonice poliția, au fost escortați la procuratură.

— Tot acolo s'a întâmplat și al doilea caz. Un polițist somează o trăsură pentrucă mâna prea repede pe stradă. În trăsură era un fecior român din Mănuștur. Indignat hăcăul de amestecul agentului, începu să injure în gura mare:

„No să ne porunciți voi multă vreme Moșilor, căci vine Carol cu armata și pe toți vă pune 'n gubă! Nici urmă de voi nu va mai rămânea pe aici!”

Intr'aceste polițistul voind să-l dețină, hăcăul dă biciu cailor. A fost însă împiedecat și prins de mulțimea, ce se adunase după dânsul. Conducătorul poliției s'a dovedit, că era provocat să se prezinte în oraș pentru mobilizare, astfel se putea declara de soldat și lu dat pe mâna autorităților militare.

Ieri înainte de amiază se răspândise șovonul, că Românii din Gelău au distrus comunicația telefonică. Șermele telefonului într'adevăr fuseseră rupte pe la 11 ore. Poliția din loc imediat a pornit cercetare. Din Cluj au fost porniți jandarmi călăreți. Jandarmieria și poliția au prins făptuitorii — niște țigani din Gelău, cari și-au recunoscut fapta. Strânși în lanțuri, au fost transportați la Cluj. Acum instrucția caută să afle că cine i-a îndemnat la această faptă, bănuindu-se că alții ar fi autorii morali. Comunicația a fost restabilită.

ni se cuvin, conchizând că nu-l mai vrem ca profesor.

La acest răspuns d. director surprins și indignat de sigur de îndrăzneala neobicinuită cu care-i răspundeam, cu cunoscutu-i aer ironic, dar cu calmul cel mai perfect, al cărui secret îl avea numai el, sub care stia să-și stăpânească și mascheze, adeseori, cea mai mare revoltă sufletească, ne luă în zeiflemea, zicându-ne: „Bravo, foarte frumos! Va să zică de aci înainte dv. vreți să dictați în școală și să impuneți profesorii după alegerea și aprecierea dv.” după care cu cunoscutu-i ton grav și impunător, care în timpuri normale nu admite replică adaogă: „După cum v'ați făcut cheful de a nu asista în ora întâi la cursul de limba germană, tot astfel să mi-l faceți și pe al meu de a nu vă cobori la dejun în refectoriu”.

Cu toții am ripostat că nu ne vom supune și că ne vom cobori la dejun.

Palid de mânie, d. director părăsi clasa scoborându-se în refectoriu, unde scoborându-ne la 11 când a sunat de dejun, am găsit farfuriile dela masa din mijloc, unde cinam noi cei din clasa I superioară, întoarse pe dos.

În fața acestui afront, ce ni se făcea în asistența inferiorilor noștri din clasele primare și liceale inferioare, așezați la mesele de lângă pereti, am întors farfuriile pe față și smucind din mâna feciorilor, farfuriile cu mâncare pe cari le duceau la celelalte mese, nevoind a ne lăsa înjositi în fața inferiorilor.

D. director fu avizat de această nesupunere. Venind și văzând acest spectacol, care-l

trag dintre colegii răsvrătiți, stăruind chiar și ei să se liniștească, primind pedeapsa ce hotărâse consiliul în prima zi, care consta:

a) De a nu mai avea dreptul de ieșire în oraș, în sărbătorile și Duminecile, cari vor mai fi până la vacanță.

b) Ca Duminecile și sărbătorile să nu ni se servească decât un fel de mâncare la dejun numai 2 la masă.

Eu le-am refuzat.

De asemenea a fost dat afară și Desila. A treia zi restul de 32 de colegi, după multe tratative cu d. Melik, primind condițiile de pedeapsă de mai sus, au fost reprimiți în școală, iar eu și Desila am plecat în familie.

Peste vre-o 4 zile am fost reprimiți și eu în urma stăruinței defunctului meu părinte cât și a foarte mulți prieteni de ai părintelui meu: unii rude cu profesorii din institut, cari mă afectionau și pe mine.

Astfel a luat sfârșit această răsvrătire, în contra liceului și ilustrului nostru mare poet și profund cugetător „Mihail Eminescu”, o glorie a neamului, de care habar n'aveam pe atunci după cum nu avea nimeni, de câtă cinste a acoperi neamul, devenind unul din fruntașii noștri poeți, a cărui faimă a trecut peste preajmă gusturile actuale hotare a țării noastre, rămânând pe veci una din gloriile noastre naționale.

Epilogul acestei răsvrătiri a fost înlocuirea lui Mihail Eminescu, prin d. profesor P. Paicu, dela 1 Septembrie 1875.

Povestirea acestui episod din viața mea de școlar, la care nu am participat decât dintr'un

Presă din România.

„Minerva” (ziar independent).

Faptele pozitive până când scriem aceste rânduri sunt următoarele:

Relațiunile diplomatice între Serbia și Austro-Ungaria au fost rupte.

Serbia a ordonat mobilizarea generală a armatei sale.

Austro-Ungaria a ordonat o mobilizare par-

Generalul Putnik, șeful nominal al stat-majoru-
armatei sârbe a fost arestat în Austria, unde
e prizonier.

Legăturile căilor noastre ferate prin Vărcioro-
ni Căineni cu Austro-Ungaria au fost întrerupte.
Germania și-a afirmat hotărârea ei de a sprijini
Austro-Ungaria.

Italia e dispusă să rămână neutră în cazul unui
război austro-sârb.

Rusia nu s'a pronunțat ce atitudine va avea în
cazul unui război între Austro-Ungaria și Serbia.
Rusia va urma punctual hotărârile Rusiei.

Trecând la statele mai mici învecinate cu cele
mai mari în conflict, constatăm, că Bulgaria n'a
înțeles încă o atitudine, iar România nu se va pronunța
în niciun caz până ce războiul nu va fi declarat.

Să comentăm puțin aceste fapte.

Austro-Ungaria n'a fost mulțumită de răspun-
suri Serbiei, prin care se spunea că regatul sârb
sădmite ancheta autorităților austriace pe teri-
torul său, dacă acest procedeu se uzează în alte
cazuri.

Deci Serbia n'a opus un refuz categoric la ce-
rerea Austro-Ungariei, ci a primit condiționat an-
chetă, fără să renunțe la demnitatea ei.

Austro-Ungaria pretinde satisfacție completă
tot ce a cerut, probabil tocmai pentru că știe că
astfel de satisfacție n'o poate avea. Face în chipul
acestei dovada că a urmărit cu ori ce pret războiul.

Ruperea relațiunilor diplomatice prin plecarea
ministrului austro-ungar dela Belgrad a îndreptă-
pe guvernul sârb să ordone mobilizarea.

Austro-Ungaria a decretat mobilizarea parțială,
n'a precizat dacă prin astfel de mobilizare în-
țe chemarea sub arme numai a rezervelor din
armatele corpuri de armată.

E mai probabil că mobilizarea e generală și nu
doar pentru străinătate e parțială.

Avem această hănuială din faptul că autoritățile

austro-ungare din România au avizat de mobilizare
pe toți supușii monarhiei aflați la noi, pe rezerviști
ca și pe nesupuși.

Arestarea generalului Putnik e un fapt ne mai
pomenit. Asemenea arestări nu se întâmplă decât
în cazul când e declarat războiul între statele în
conflict. Or, la ceasul când a fost arestat șeful stat-
majorului sârbesc nici nu fusese rupte relațiunile
diplomatice între Serbia și Austro-Ungaria, iar
declarația de război n'a fost făcută nici după 24
ore dela ruperea relațiilor diplomatice.

Autoritățile superioare austro-ungare și-au dat
seama de greșeala ce au făcut-o și au pus în liber-
tate pe generalul arestat în chip abuziv.

Încă un fapt neobișnuit e oprirea pe teritorul au-
stro-ungar a trenului Orient-express, care își ter-
mine cursa la Constanța.

Trenurile internaționale sunt terite de întreru-
peri în caz de război.

În timpul campaniei noastre în Bulgaria, toate
trenurile internaționale au circulat.

Faptul că după ruperea relațiunilor diplomatice
Austro-Ungaria n'a atacat pe Serbia cu armele,
se consideră în unele cercuri diplomatice că răz-
boiul va putea fi încă înlăturat.

Austro-Ungaria are destule trupe permanente
cu cari să atace Serbia, deci ea nu era silită să a-
ștepte mobilizarea pentru a începe războiul.

Dacă nu l'a început, cum se așteptau în primul
rând Sârbii, se vede că Austro-Ungaria așteaptă
încă deplina satisfacție dela Serbia, sau și mai pro-
babil, că speră ca prin amenințări să determine
pe alte mari puteri să obțină pentru ea satisfacția ce
o așteaptă dela Sârbi.

„Seara” (C. Mille).

Dela comunicarea răspunsului dlui Pasici la nota
austriacă, în publicul cititor de gazete, de telegra-
me fabricate în redacție sau primite din altă ta-
brică mai depărtată, se iscă un fel de curent de sim-
patie pentru Sârbi.

Contribuiește la această impresie bătrânețea
argintie a șefului de cabinet, barba lui de anahoret,
pericolul de țară mică constrânsă de baloneta u-
nui stat formidabil cum este Austria, mila superfi-
cială pentru o ureche mărunță prinsă în lăuntru
unui mare pumn.

— Ce mai voiește Austria, față de un răspuns
atât de conciliant ca al lui Pasici, spun pe ici pe
colea câteva guri sentimentale — ? N'a cedat Ser-
bia îndeajuns? Trăiască Serbia, jos cu Austria!

Este util să îndepărtăm dela noi înainte de toate
solidaritatea, în care n'am căzut niciodată până
azi, cu ori ce popor balcanic...

...Evident că luând lucrurile mai de sus, Ser-
bia nu-i decât un teren de cultură de asasinat al
Slavilor naționaliști din Rusia. Atât mai rău că dis-
prețuindu-și interesele, poporul sârbesc, care s'a
disting de sine-și prin asasinat de tot cali-
brul, joacă rolul paravanului inconștient. Când va
fi isprăvit să lucreze cu mâinile ei și să abuzeze de
tinerețea-i barbară, Rusia va părăsi-o, cum a părăsit
anul trecut Bulgaria, cum ne-a înșelat pe noi în
1877 și cum nădăjduim să nu mai poată.

„Înainte” (organul dlui P. P. Carp).

„Noi nu avem să ne temem de soarta no-
astră și dacă pretențiile exorbitante ale Austriei
față de Serbia au să provoace o revoltă sufle-
tească în toate statele ce nu sunt trecute prin-
tre marile puteri, de sigur că nu au să ne în-
spire absolut nici o teamă pentru soarta Ro-
mâniei.

A, dar ce are să se întâmple dacă Austria
transformă războiul său într'un război de cuce-
rire?

România, spune nota guvernului nostru, pe
care o publică și oficiosul „L'Indépendance Rou-
maine” de astă seară, păstrează o atitudine de
expectativă atentă. (Publicăm la alt loc, nota
Red. Rom.)

Nu avem să adăogăm nimic, decât că opi-
niunea publică dela noi urmărește cu cel mai viu
interes conflictul austro-sârb și că asprimea cu
care Austria atinge prestigiul și însăși indepen-
dența statului sârb, face cea mai rea impresie.

Nota Serbiei este privită ca mai mult decât
satisfăcătoare, ea constituie o umilire din partea
Serbiei, la care nimeni nu se aștepta.

Prin urmare când Austro-Ungaria se declară
totuși nemulțumită, lumea nu poate să vadă altă
cale decât războiul ca sfârșit al conflictului.

Și se înțelege dacă armatele austro-ungare
trec în Serbia, Rusia nu va putea să stea sim-
plă spectatoare.

Războiul austro-rus este considerat de toată
lumea ca aproape inevitabil...”

Spre Salonic.

— Fantaziile unui ziar serios. —

„Morning Post” publică un articol senzațio-
nal asupra situației, din care reproducem par-
tea finală:

— „Sârbii din Bosnia și Herțegovina, după
ce au fost liberați de Turci, n'au fost lăsați să
se unească cu regatul sârbesc. Ei au fost cu-
ceriți de Austro-Ungaria într'un război mare
despre care s'a auzit prea puțin în Europa oc-
cidentală. Tara lor a fost ocupată; tinerii lor fă-
cuți recruți austriaci și ei administrați de iscu-
sita birocrație austriacă.

Ei ar fi preferit să poată forma o națiune și
să fie liberi, chiar dacă șoselele ar fi rămas
nefăcute și școlile mai puțin numeroase. Ideia
care inspiră articolele războinice din Budapesta
este că sau monarhia trebuie să cucerească și
să anexeze Serbia, sau Serbia va fi un magnet
irezistibil, care va atrage la dânsul pe toți
Sârbii.

Să presupunem că această dilemă este justă
— deși este o presupunere departe de a fi ju-
stificată — și să vedem cum va fi privită la Bu-
curești, la Cetinje și într'alte părți. Argumentul
care se aplică la Sârbi se aplică la fel și la Ro-
mâni, astfel că cucerirea Serbiei înseamnă
mai târziu sau mai de vreme cucerirea și a
României. Cât timp după aceea va putea ră-
mâne independentă Bulgaria și cât timp impe-
riul austriac ajuns la Üsküb, va fi dispus să se
oprească în fața Salonului?

Politica austro-ungară după cum rezultă
din articolele scrise la Viena, și Budapesta, în-
seamnă sfârșitul statelor libere între Marea
Neagră, Adriatică și Egee. Nu imediat, bine în-
țeles. Un mănunchiu de state mici trebuie luat,
ca foile de anghinare, pe rând.

Pentru această politică acei cari o susțin se
bazează pe sprijinul Germaniei. Germania tre-
buie să se opună Rusiei și aliatei ei Franța, în
timp ce Austro-Ungaria cucerește pozițiunea
liberă a rasei sârbe.

Aceasta înseamnă „localizarea” război-
ului.

Unele dintre zările austro-ungare declară
că în politica ei internațională, Austro-Ungaria
se bucură de simpatia puterilor, inclusiv de a-
ceea a Angliei. Politicianii austro-ungari sunt
complet greșiți.

Este posibil ca interesele imediate ale celor-
lalte puteri să nu fie afectate de cucerirea Ser-
biei. Dar putea-va armata austro-ungară, chiar
dacă e apărată la spate de cea germană, să se
opună impulsului naționalităților? Cucerirea
Serbiei va însemna în generația următoare
consolidarea unui stat sârbesc în lăuntru impe-
riului și trecerea influinței dominante deținută
acum de Maghiari în mâinile unei combinațiuni
de Sârbi și Cehi. Este posibil ca forța principi-
ului național să slăbească.

Ei nu se bucură de simpatie în Germania,
unde o singură naționalitate este respectată.
Câțiva scriitori germani susțin că Germania
este țara civilizată care trebuie să civilizeze pe
toate celelalte, astfel că rasele sunt conside-
rate ca divizate, după modelul grecesc, în eleni
și barbari, Germanii fiind Elenii. În cele din ur-
mă aceasta este o chestiune complicată de idei
și de forță.

O ideea care are destulă forță îndărăptul ei
— pentru care destui oameni sunt dispuși să-și
verse sângele — învinge și este recunoscută în
cele din urmă ca justă.

mal sentiment de camaraderie, de care-mi a-
mintesc totdeauna cu părere de rău, fiindcă a
avut o influință foarte nefavorabilă asupra vii-
torului multora dintre noi, o fac cu prilejul
berbătoarei după 25 ani dela moartea fostului
nostru profesor M. Eminescu, ca un omagiu și
ca un mea culpa, ce mă simt dator a aduce, în
numele meu cât și a foștilor mei colegi, me-
moriei acestui prigonit al soartei, răpit atât de
timpuriu din mijlocul neamului, doborât de o
boală care i-a anihilat pentru mult timp,, fiind
în viață strălucita-i și profunda-i cugetare, ră-
pindu-l atât de prematur dintre noi pentru el,
pentru neam ca și pentru omenire chiar.

Acestui viitor uriaș al gândirii, în copilăria
noastră i-am turnat și noi câteva picături de
venin în cupa amărăciunii pe care a beut'o pâ-
nă în fund, în scurta-i existență, în care nu s'a
bucurat decât de dușmănia și indiferența seme-
ntor săi, nefiind apreciat și slăvit decât după
moarte, de posteritate.

Gestul nostru nesocotit l'a nevoit a se de-
mite din profesorat la 1 Septemvrie 1875, fapt
care poate am contribuit ca să îl resimtă ma-
terialicește, el care de altmintea a avut în
viață lipsa ca cea mai credincioasă tovarășă,
deși a fost în schimb atât de darnic cu neamul
românesc, ba chiar cu omenirea întreagă, că-
rora le-a împărțit cu atâta profuziune din a-
dâncă-i gândire ca și din bogatele sale comori
sufletești.

1 Iulie 1914.

Eugeniu E. Vincler,
avocat Buzău.

Dacă Austro-Ungaria este gata să-și pue în joc existența ei și pacea Europei pentru a cuceri Serbia — căci este absurd de a presupune că dacă războiul începe și Austro-Ungaria este victorioasă ea nu va proceda la anexare — ea are șanse de succes. Dar este clar că este prea posibil ca lucrurile să se termine altfel. Nu este de loc sigur că toate puterile vor privi fără să se miște și dacă planul „localizării” războiului nu reușește, cine poate prevedea rezultatul?”

Din dosarul anchetei.

— Acte oficiale. —

Memorandul anexat notei monarhice noastre către marile puteri, ne destăinuiește o întinsă și veche acțiune pornită din Serbia cu scopul de a deslipi din trupul monarhiei părțile ei sudice locuite de slavi. Pe timpul anexării această propagandă de sub scutul guvernului sârbesc a întreprins cea mai febrilă acțiune pentru ajungerea scopului deșit. Se înființară o mulțime de societăți secrete, dintre cari cea mai însemnată este *Narodna Obrana*, alcătuită dintr-un comitet revoluționar compus din numeroși funcționari civili și militari. Această societate avea să formeze și să întocmească cete de comitajii contra Austro-Ungariei. Organul de publicitate, edat de comitetul central al Narodnei Obrana, între altele, definează în următorul chip scopul societății: Să concentreze trupe de voluntari, pe cari ajustându-i și instruându-i în caz de războiu să poată funcționa liber și deosebit unele de altele.

Între cele dintâi agenede i se impunea crearea și întreținerea de raporturi cu conaționali de peste hotare. În Austria vedeau pe cel dintâi și cel mai mare dușman al lor, care printr'un inevitabil război, trebuia distrusă.

Trifco *Cristalovici*, cetățean bosniac, mărturisește, că pe el precum și pe alți o sută patruzeci i-a adunat Narodna Obrana cu scop de a forma dintr'ânșii o bandă. I-au transportat la Cupria, o localitate în preajma Jagodinei și în școala de acolo li se țineau cursuri regulate în trasul la țintă, aruncarea de bombe, așezarea de mine, aruncarea în aer a drumurilor de fier, podurilor, tunelelor, precum și distrugerea telegrafiei. *Invățăturile însușite în școală trebuiau să le pună în practică în Bosnia și Hertegovina.*

Că de fapt această acțiune a stat în legătură cu cercurile guvernamentale ne-o dovedește, că în școale de bande funcționau ca învățători, exclusiv ofițeri sârbi. *Bojo Jancovici*, general și căpitanul *Milan Pribicevici* țineau inspecții la intervale regulate la aceste cursuri trilonare de bande.

Narodna Obrana nu și-a mărginit acțiunea acasă numai, ci se provoca cu predilecție situația insuportabilă a fraților și conaționaliilor de peste graniță. Pământul locuit de Sârbi din sudul monarhiei îl considera de teritor sârbesc. Preocupățiunea de căpetenie îi era să câștige pentru idealurile Serbiei mari pe conaționali de peste granițe.

Întreprindea excursii prin sudul monarhiei, ținând prelegeri, pentru a dejuca organele de control a statului și pândind ocaziunea binevenită pentru a-și executa pe furis adevăratul program: câștigând membri ajutători și aderenți societății. În atare misiune s'a distins Zivojiu *Dectci*, directorul tipografiei statului sârbesc, care în anul 1912 a ținut o memorabilă prelegere în Carloveț. Cu această ocaziune agitând fățiș contra dușmanului, care împiedecă *unirea tuturor Sârbilor*, prin aluziuni ușor de înțeles dădea să se înțeleagă, că acel dușman este însăși Austro-Ungaria.

Caracteristic, — cooperațiunile sârbești peste tot locul și-au aflat ocaziune să intre în legătură cu similarele cooperațiuni ale Sârbilor dela noi, creându-și astfel o unitate de interese culturale, ca apoi sub masca aceasta să-și poată executa neobservați machinațiunile față de monarhie. Astfel la

serbările societății *Prosvjata* din Sarajevo, delegatul Narodnei Obrana a folosit ocaziunea pentru a-și aduna în secret membri din Bosnia. Studentilor din Zagrab cu ocaziunea unei excursii în 1912, le-au făcut primire cu onoruri militare.

O deosebită preocupățiune a numitei societăți consistă în a ademini ofițerii de origină sârbă ai armatei noastre să treacă în Serbia. Studentii eliminați pentru grave delict disciplinare din școlile dela noi, erau primiți cu triumf în Serbia și *spirijiniți adeseori cu bani de ai statului*. Pe mai mulți elevi exchiși ai preparandiei din Pacrat, i-au aplicat imediat ca învățători în Serbia. Unul dintre aceștia a declarat pe față, că el împreună cu alți tovarăși, *va dovedi cu ocazia petrecerii principelui moștenitor în Bosnia, că acesta e teritor sârbesc.*

Cu ocaziunea călătoriei principelui moștenitor în Bosnia, prefectul districtului Craina a grăbit să provadă pe trei dintre aceștia cu certificate de călătorie, trecându-i — fals — de cetățeni, ai statului sârb.

O problemă specială a Narodnei Obrana era să întrețină misionari în monarhie, cari în cazuri de conflicte în forma de bande să distrugă mijloacele de comunicație, să pregătească revoluții și să provoace panici. Reorganizându-și programul, se e-nunță de ultim scop: război pe toată linia Austro-Ungariei. Monarhia a despoiat de drepturile sale firești pe Sârbi de sub oblăduirea sa lipsindu-i de libertate politică-culturală și încercând să le răpească limba, este cel mai înverșunat dușman al poporului sârbesc.

Intre Semlin și Belgrad.

În ajunul războiului. — Un vapor românesc salvează refugiații austro-ungari.

Semlin, 26 Iulie n.

Zile de războiu, zile de entuziasm furtunos și de mizerie cruntă! Cei ce sunt în stare să poarte arma aducătoare de chinuri, moarte și glorie se duc rând pe rând lăsându-și mamele soțiile, micuții copilași, ori logodnicele cu ochii injectați în delirul durerii, dorului și jalei celor, cari se duc....

Căci mulți se duc, dar câți se vor întoarce, cine, Doamne, poate ști? La aceasta se gândesc cei, cari rămân și nici decum cei cari merg.... Nu mai are pentru aceștia nici un sens egoismul strâmt al individului. Ei se pleacă cu toții ca sub presiunea unei puteri mistice se gestul poruncitor al marelui egoism al tuturor.... Și pleacă rând pe rând mânați de puterea fascinatoare din ochii mistice sticlitori ai scheletului morții.

Și cei cari rămân... Femei, copii și invalizi... A, da, mai sunt... și lași... Câte chinuri zdrobitoare nu-și cern pânza neagră peste sufletele celor cari rămân... Tremurul nesigurantei de a-și perde fii, soții și logodnicii; tremurul nestăpânirii de-a pune mâna pe armă împiedecați de slăbiciunile corpului îmbătrânit... A, da, și de groaza remușcărilor furioase tremură, dar numai cești din urmă, cei lași....

Războiul crâncen, războiul aducător de pline mizerii și gloriei a început.

Semlinul și Belgradul... Unul ferbe de mânia olocotitoare a răsunării, iar cel'alt mișună într'un tumult surd, cuprins de delirul sentimentelor învălmășite.

Vechea capitală slavă e de nerecunoscut... Aprins de spasmurile viei, pe cari i le sugerează gurile de tun, ce strălucesc sinistru de pe întăriturile țărmlui austro-ungar Belgradul și-a pierdut capul... Toți sunt stăpâniți de un singur gând. Să poată pleca... Unii spre adăncurile ocrotitoare ale țării proprii adăpostindu-se pentru câțva timp în valea sumbră a Niș-ului, iar ceilalți sorb cu priviri lacome zările de peste Dunărea bătrână și nepăsătoare căutând ahtiați să scape la umbra apărătoare a tunurilor din Semlin... Aceștia sunt supușii țării noastre. În nesiguranța clipei următoare ei caută să fie cât mai aproape de țărml Dunării. Nu știu ei, dacă pot trece ori nu pot... Dar Belgradul, care

cu două zile mai înainte le fusese a doua patrie bună și ocrotitoare acum îi spăimântă.

Frații lor sârbi, frați vitregi, e drept, dar totuși frați de-un pământ și de-o țară le sunt acum dușmani de moarte. Iar ei trebuie să scape... Svonul unei atât de probabile măcelării prevestind o a doua,

noapte sângeroasă a sfântului Bartolomei

i-a seos pe toți din minți. Iei vezi o familie străngându-și în clipă lucrurile cele mai necesare, ca să plece cât mai repede la țărml, dincolo o femeie din clasa mai sărmană, cum își târise copilași micuți și goi, ca să ajungă cât mai în grabă afară din oraș; în altă parte un negustor, care-și mai aruncă odată o privire înduioșător de tristă spre avutul pierdut, pe care-l părăsește poate pentru totdeauna...

Ca o deviză înspăimântătoare răsună pe străzi refrenul tumultului infernal „La țărml! La țărml!”

În învălmășagul de lume, care căuta să scape, prind o scenă duioasă: O arătare în mulțimea, ce se înghețuie... O siluetă de femeie trecea frângându-și mâinile într'o desnădejde cumplită... Ochii negri arzători, adânc intrați în orbite, obrazii palizi îmbujorați ici-colea de rozele boalei mistuitoare, te făceau să vezi imediat, că s'a sculat de pe patul suferințelor... Și vocea-i slabă chema desnădăjduită numele a două ființe iubite...

Dar nimeni n'o băga în seamă; chemările ei slăbite nu aveau nici un ecou, căci cine s'ar mai putea îngrijii de viața altuia în aceste zile de răsmită?...

La țărml Dunării... Mizerie, învălmășeală, balamuc. Aruncate clae pe grămadă stau micile bagaje făcute la pripă... Și nu-i rar să vezi lângă geamantanul bădă în bande de argint traista de pânză groasă etfină și murdară. Muselina, mătasa, hainele de pânză de c-nepă de cea mai proastă calitate, redingota, fracul și sumanul petecit se amestecă într'un furnicar ciudat și bizar...

Nu mai prinzi zimbetul de dispreț aruncat cu alte ocazii „țărmlui moic” și nici privirile de ură săgetată altădată înspre „domnii fuduli și îmbuibați”. Totul uitat, căci pe toți i-a înfrățit spasml și groaza morții.

Și ochii caută în zădar în zare, căci mântuirea nu vine... Iar Dunărea își poartă apele nepăsătoare de vaietele și strigătele de desnădejde ale celor, ce voln să o treacă... Murmure sălbatice de desperare și blasfemie sfidau cerul înourat și el... Iar Dunărea tulbură și sfida și ea la timpul ei, trecându-le pe dinainte călătorii un cadavru al vre-unui asasinat, ca un cobitor memento al zilelor de prăpăd.

Și în răstimpuri rari, la fiecare apariție de le vulgul îngrozit scotea urlete nebune. Nu mai vede oboseala unei nopți dormite pe petrele goale. Groaza le dădea aspectul de o înviorare sinistru. Scene deioase, sălbatice în duioșia lor se repetau la fiecare moment... Desnădejdea era la culme... Miile de oameni sperau totul și nu mai sperau nimic...

Deodată se lățește vestea, că

vaporul român „Basarab” va sosi în curând spre a le pune capăt suferințelor;

bravul căpitan al acestui vapor, care acostase la gură Savei nu a arătat ureche surdă la murmurile de răgăniți ale nenorociților refugiați... Ajungând în contact cu organele diplomatice, la rugarea acestora, printr'un gest demn și hotărât a pus capăt imediat mizeriei înfricoșătoare ale nesigurantei din clipa de apoi...

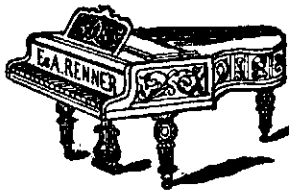
...Și apropierea vaporului cu falnicul tricolor românesc salutată cu mii și mii de strigăte de bucurie... În șase ori a trebuit să măsoare bravul căpitan român lățimea Dunării pentru ca să ia pe trei rânduri pe desnădăjduți ducându-i la liman... Imnul sfânt al mântuirii răsuna evlavios de pe buzele celor scăpați... Bine cuvântări adânc simțite, rostite în toate limbile se diceau în văzduh la adresa căpitanului și a bravilor merozi români... Am stat înduioșat o clipă... E atât de mult de atunci, ori poate niciodată n'au răsunat bine cuvântări în ungurește la adresa sângelui român... Mă înțelesul spectru al războiului!... Cum unește, distraz și schimbă el sentimentele! („Gazeta Transilvaniei”)

V. Popovici

PRIMA ȘI CEA MAI VECHĂ
DE CLAVIRE ESTE A LUI

FRANZ ȘI ALBERT RENNER

TIMIȘOARA-JOSEFIN
strada HUNYADI nr-ul 12.

MARE ASORTIMENT DE

PIANE, PIANINE ȘI HARMONII

: CALITATEA CEA MAI BUNĂ

Prețuri ieftine.

Prețuri ieftine.

Europa.

România.

Oficiosul „L'Independance Roumaine” scrie: „Punctul de vedere al României poate fi formulat în următoarele două idei conducătoare:

1. România nu are nici un motiv să se amestece în conflictul special intervenit între Austro-Ungaria și Serbia pe chestia atentatului dela Serajevo și a propagandei naționaliste în Bosnia și Hertegovina.

2. România e preocupată de un fapt esențial: a ști că nu se va aduce atingere sub nici o formă echilibrului balcanic stabilit de tratatul dela București.

Asupra acestui punct statele balcanice sunt solidare.

„Solidaritatea aceasta a fost afirmată de curând la Sofia de către reprezentanții Serbiei și României cu prilejul conflictului de frontieră între Bulgaria și țara noastră, cari sunt pe cale de a se aplană; ea se manifestă astăzi între Grecia și România cu ocazia evenimentelor austro-sârbe”.

„La Roumanie” organul dlui Tache Ionescu publică în fruntea numărului de Marti un apel la suspendarea luptelor interne, față de grava situație externă.

„In fața gravității situației internaționale, învederată prin faptul că nota guvernului sârb nefiind socotită satisfăcătoare, ministrul Austriei împreună cu întreg personalul legățiunii a părăsit Belgradul, repetăm apelul la concordie și sperăm că de data asta vom fi auziți”.

„Astfel propunem o suspendare patriotică a luptelor, ce se impune în mod absolut și imediat. Ne vom regăsi toți față în față, vom relua pozițiile pentru lupta legitimă dintre partide, când cerul se va fi reînșeninat. Dar nu ar fi o crimă de les-patrie să perseverăm în discuțiuni, câte odată bizantine, totdeauna meschine, când atâtea semne evidente, printre cari scăderile de bursă ne anunță că e vremea să ne strângem rândurile sub cutele drapelului național, de a ne uni strâns pentru apărarea intereselor superioare ale țării?”

„In ce ne privește, dând exemplul vom închide coloanele noastre la tot ceea ce ar putea să despartă fiii patriei române.

„Astfel să stăm cu toții strâns uniți cot la cot, cu privirile ațintite către prea iubitul și înțeleptul nostru Suveran și să realizăm unirea inimilor în marea și reconfortanta fraternitate!”

„Independance Roumaine” oficiosul liberal comentează în articol prim acest ofert de pace, primindu-l, și adăugând:

Cu acest prilej vom scoate în relief din nou acea virtute a poporului român, de-a jertfi micile patimi de partid, în ore grave sau numai și delicate, neascultând decât de-o mare și fecundă patimă: iubirea de patrie.

La Sinaia reprezentantul Rusiei și acel al Austro-Ungariei fac neîncetat demersuri pe lângă M. S. regele pentru a-l ține în curent cu atitudinea guvernelor lor și spre a afla care este atitudinea României. În cercurile diplomatice s'au relevat aceste neîncetate demersuri ale celor doi diplomați, cari au văzut de mai multe ori și pe d. I. Brătianu, președintele consiliului. M. S. regele a primit de asemenea de mai multe ori pe președintele consiliului.

„Seară” este informată din Sinaia, că Luni după d. I. Brătianu a avut o conferință cu M. S. regele s'au ținut două consilii de miniștri sub prezidenția M. S. regelui la Castelul Peleş.

În aceste consilii de miniștri, se afirmă cu certitudine, atât în cercurile politice, cât și cele diplomatice, că s'au luat măsuri, pentru ca evenimentele să nu surprindă nepregătită România.

D. Al. Marghiloman, șeful partidului conservator a plecat Marti la Sinaia, unde va fi primit în audiență de M. S. regele.

Toate liniile ferate spre frontiera austro-ungară s'au deschis în afară de punctul Vârctrova.

GERMANIA.

„Norddeutsche Zeitung” zice că cererile Austro-Ungariei trebuie să pară justificate dacă se apreciază motivarea lor cu toată atenția pe care o merită. Participarea personalităților sârbești la complotul în contra vietei arhiducelui a fost relevată. Dacă Serbia, în contra așteptărilor, respinge cererile, să sperăm că guvernele marilor puteri, dându-și seama de gravitatea situației, vor ține să previe înăsprirea complicațiilor cari au provenit din cauza explicațiilor inevitabile între Austria și Serbia.

„Wolffbureau” relevă că afirmațiunile evidente tendențioase ale câtorva ziare pariziene, despre convorbirea ambasadorului Germaniei la Paris cu ministrul de externe, au fost rectificate. Guvernul german nu a ținut la Paris un alt limbaj decât cel avut față de cabinetele din Londra și Petersburg.

Guvernul german a susținut pretutindeni același punct de vedere, anume, că consideră conflictul austro-sârb ca o afacere privind exclusiv aceste două state și care, prin urmare, trebuie să fie localizată. Silințele Germaniei tind a face ca puterile celelalte să adopte și ele acest punct de vedere, spre a menține pacea Europei.

Toate zările germane atrag atenția Franței și Rusiei că Germania este o aliată fidelă a Austriei și va da acesteia un concurs desăvârșit.

ANGLIA.

Membrilor diplomatici dela Sinaia le-a sosit o știre, că flota engleză, care se află concentrată la Plymouth, pentru mai mult timp nu va fi desconcentrată. Faptul acesta este considerat ca o presiune față de Germania.

„Daily Chronicle” scrie că Rusia ar face bine să sfătuiască pe Serbia să cedeze.

FRANTA.

O deosebit de mare însufletire domnește pe marile bulevarde pariziene; terasele cafenelilor sunt pline de lume; toți conversează despre criză.

În fața ferestrelor ziarelor și cinematografulor curiosii se strâng și comentează depeșile. Agenții se silesc să facă multimea să circule. Poliția a luat toate măsurile de precauțiune spre a evita manifestațiuni prin împrejurimile ambasadelor și legățiunilor puterilor interesate în conflict.

Pe seară câteva grupuri puțin numeroase s'au format pe piața Concordiei strigând: Trăiască armata! trăiască Franța și Rusia!! și cântând Marsilieza. Poliția le-a risipit.

STATELE BALCANICE.

„Un reprezentant al unui stat balcanic — scrie corespondentul din Sinaia al „Serii” — același care acum vre-o 10 zile ni-a prezis evenimentele, pe care le trăim astăzi, ni-a afirmat că foarte greu ar fi ca în cazul unui conflict european tratatul din București să rămână neatins. Statele balcanice vor lua parte activă la apropiatul război.

BULGARIA.

Ziarele aprobă hotărârea guvernului de a păstra neutralitatea, însă sunt de părere că guvernul este dator, în schimb, să ceară compensații dela Serbia, și aceste compensații consistă în acea parte a Macedoniei pe care o revendică Bulgaria din timpul războiului cu aliații.

Ziarul „Mir” publică un articol de fond prin care cere guvernului să-și dea toate silințele, pentru a obține această compensație, și a repara astfel nedreptatea, ce s'a făcut Bulgariei prin tractatul dela București.

Generalisimul armatei bulgare, Savoff, a spus într'un interview acordat ziarului „Pester Lloyd”:

„Există probabilitatea că actualul conflict se va mărgini între Austria și Serbia. De aceea Bulgaria n'are nici un motiv de mobilizare.

Credința răspândită că Franța se va entuziasma pentru război de dragul Serbiei, nu-mi pare conformă cu realitatea. Fără concursul Franței nici Rusia nu poate să riște o intervenție armată în sprijinul Serbiei.

„Conflictul trebuie să ducă la o conferință europeană. Acesteia îi este rezervat să restabilească echilibrul balcanic, distrus de pacea din București.

Puterile au mână liberă pentru a face aceasta, întru cât nici una din ele n'a aprobat până acum întinderile teritoriale operate prin pacea din București.

Și României i se vor crea greutăți prin actuala stare de lucruri, excepționând cazul când i se va lăsa prada.

Conferința va putea, după rezolvirea conflictului să rezolve și chestiile macedoneană și albaneză.

Partida Serbiei este însă în orice caz definitiv pierdută”.

Războiul.

— În cetatea Varașdin au prins un căpitan sârb, care îmbrăcat în haine de muncitor spiona fortificațiile. Amănuntele deținerii ne lipsesc, de aceea ne mulțămim, să comunicăm povestirea unui întreprinzător, care a fost la fața locului în acele momente: „...în fortificație deodată s'a întâmplat ceva excitant. Un soldat străjer observă un om îmbrăcat civil, care se purta foarte bănuitor. A voit să-l prindă, dar respectivul a prins cuțitul și răni în piept pe străjer, și o luă la fugă. Soldatul a împuşcat după el, fără să-l nimerească. Dându-se alarma au scrutat întreagă cetatea, fără să afle pe străinul, care dispăruse. În cetate erau câțiva muncitori angajați la o clădire. Pe aceștia îndată i-au scos afară din cetate, atșeptând să apară din ascunziș și spionul”.

— Ziarele maghiare anunță:

„Ținuta statelor balcanice pare a fi deplin hotărâtă. Singur Muntenegrul mai stă la îndoielă. E însă foarte problematic, că se va hotărî, să sprijinească Serbia, deoarece însăși dinastia Petrovici Nyegus se simte amenințată de mișcarea pansârbească. Bulgaria, e drept, privește cu bucurie desvoltarea lucrurilor, setea de răsbunare îi inflăcărează și agită mult... dar o ține în frâu teama de România și Grecia, cari îndată ce va fi atinsă pacea de București, nu mai pot rămânea pasive. În acest sens a urmat un schimb de idei Duminecă dimineața între guvernul României și al Greciei, discutându-se despre menținerea echilibrului balcanic în cazul izbucnirii unui război. În Petersburg încă sunt siguri, că Bulgaria va rămânea neutră, cât timp războiul va putea fi localizat între Serbia și Austro-Ungaria.

Turcia, atât oficioasă cât și neoficioasă, își manifestează simpatiile față de acțiunea Monarhiei în contra Serbiei.

În București eri a fost consiliu de miniștri. După acest consiliu un colaborator al „Universului” a întrebat pe ministrul de externe, d. Porumbaru, ce atitudine va lua România față de conflictul Monarhiei cu Serbia. Dl Porumbaru a declarat, că România deocamdată n'are nici un interes ca să se amestece în acest conflict. Dacă însă în urma acestui conflict ar fi turburat echilibrul balcanic, România va fi silită, să intre în activitate.

— „Frankfurter Zeitung” anunță din Berlin: Foi renumite din Paris exprimându-se într'un ton neobișnuit până acum despre împăratul și cancelarul german, îndreaptă un apel către împăratul și cancelarul german, ca să se îngrijească de pacea Europei. E de prisos acest apel, deoarece împăratul și cancelarul au fost totdeauna prietenii păcii, după cum ne-o arată trecutul imperiului în decurs de 40 de ani. Aceeaș străduință și-o dau și astăzi spre susținerea păcii,

deoarece Germania și așa nu poate câștiga nimic și nici nu nutrește astfel de ambiții. Chiar și monarhia Austro-Ungară își apără numai existența amenințată a integrității sale, fără nici o tendință de cucerire. Presa franceză a greșit deci adresa. Nici o faptă a Germaniei nu dovedește, că ar avea scop, să facă război.

Rusia, însă, de fapt amenință pacea Europei, dacă, după cum se anunță, mobilizează. Deci toți acei preamăritori ai păcii europene către Rusia să se îndrepte, acolo să înainteze apeluri țarului, în mâinile cărora atărnă pacea sau războiul. Țarului să-și trimită dorințele, care înainte cu 15 ani atât de marimimos a luat inițiativa și a făcut apel, să se țină prima conferință de pace”.

„Militärische Rundschau” scrie: Uniunea telegrafică anunță din Constantinopol că reprezentantul Greciei ar fi declarat că în cazul unui conflict armat între Sârbia și Austro-Ungaria, Grecia e obligată a-i pune Sârbiei la dispoziție 100.000 de soldați. — Aceasta știre e în contradicție cu asigurările confidentiale ale guvernului grecesc. Se pare a fi mai mult o născocire.

— Regele Belgiei a renunțat la călătoria, ce plănuia să o facă. Soldaților belgieni le este oprit să părăsească țara. Știrea despre chemarea rezerviștilor ai armatei belgiene nu a fost confirmată.

— „Militärische Rundschau” scrie că acum două zile a fost arestat deputatul Melko Ciugria în localitatea Sinj (Dalmatia). În Dalmatia se crede că Dr. Ciugria s'a temut de o compromitere în legătură cu descoperirea agitației desvoltată în Serbia împotriva monarhiei și de aceea a încercat să meargă în călătorie prin străinătate. Autoritățile au pornit însă în baza materialului ce l-au adunat până acum cercetare împotriva Dr.-ului Ciugria și a mai multor bărbați politici sudslavi. Au mai fost arestați viceprimarul din Zara Dr. Anton Pughief, membru al partidului radical sârbesc, candidații de avocați Dr. Puc și Dr. Gaberszek din Görz. La episcopul catolic Milos din Ragusa poliția a făcut perchezitiile, iar împotriva deputatului Ioan Hribar fost viceprimar în Laibach s'a pornit procedură penală.

Ocuparea Belgradului.

(După ziarele maghiare): În noaptea de Marti spre Mercuri s'a început bombardarea Belgradului. Pe la miezul nopții s'au început puscăturile la podul dintre Semlin și Belgrad. În gara din Semlin au fost stinse toate lămpile la ordin militar. Monitoarele alarmate au ieșit din port și bombardau Belgradul. Intre posturi schimburi de foc se începuse încă de cu seara. Către miezul nopții de pe malul sârbesc se pușca asupra vapoarelor austro-ungare cari trăgeau șlepuri în fața podului. După orele 1 Sârbii au încercat să arunce podul în aer. Partea podului dinspre Belgrad până la primul stâlp s'a așezat aproape până la nivelul apei. Pe la orele 4 ivindu-se primele zori, monitoarele Bodrog, Szamos și Temeș cari manevrau între cele două insule strategice ale Dunării au dat în câteva minute 17 focuri de tunuri, asupra cetății Kalimagden, pe care gloanțele tunurilor au incendiat-o. Către ziua au început focul și trupele de infanterie de pe malul Dunării. Un locotenent dela reg. 68 a fost rănit de un glonț dușman la umere, iar un soldat a fost călcat în picioare de caii speriați de bubuiturile tunurilor. Trecearea trupelor pe teritoriul sârbesc a început des de dimineață. Mai întâi au trecut regimentele 68 (Szolnok) și 44 (Kaposvár). În capitala sârbescă au mai rămas deabia vre-o 40 mii locuitori. Când s'a ivit la Belgrad precursorii trupelor, primarul orașului însoțit de doi servitori a venit în calea vicecolonelului care conducea trupele și închinându-se s'a rugat ca viața și ave-

rea locuitorilor rămași în oraș să fie cruțate. Vicecolonelul i-a răspuns că nici unui cetățean pașnic nu i se va întâmpla nimic.

Ciocniri la granița austriacă.

După unele știri la granița Bosniei și Herțegovinei au avut loc ciocniri. Au fost prinși 200 soldați sârbi.

Ziarele din București primesc din Belgrad: Armata austro-ungară a pătruns astă-noapte în Serbia, prin localitatea Brod-Serajevo situată la frontiera Bosniei. — Trupele austro-ungare au urmat calea ferată pe Cuvatz. — Scopul comandamentului austro-ungar este de a înconjura armata sârbească care se află concentrată o parte la Craguevatz, iar o altă parte pe malul Dunării pentru a împiedeca atacul Belgradului. Linia ce are de urmat armata austro-ungară este Mitrovitza-Novi-Varoș.

Trupele muntenege au trecut pe teritoriul Herțegovinei. Aceasta din urmă știre n'a fost confirmată încă.

— O telegramă din Iași anunță că prințul Danilo, moștenitorul Muntenegrului, sosește Joi seara la orele 6 acolo, venind din Petersburg. Prințul va pleca direct la Siania, pentru a înmâna, se zice, regelui Carol un autograf din partea țarului în vagonul de dormit s'au rezervat 12 locuri pentru prinț și suita sa.

— Marele duce Alexe Mihailovici a sosit Miercuri la Constanța cu trenul de persoane în cel mai strict incognito, venind din Paris. Dela gară s'a dus cu automobilul la debarcaderul din port, unde era acostat vasul rus de război „Almaz”. Suindu-se pe bord, marele duce a îmbrățișat pe cei patru fii ai săi, apoi a trecut în revistă întregul echipaj.

Intârzierea sosirii ducelui la timpul indicat, a fost cauzată de măsura luată de autoritățile ungare ca trenul fulger să fie oprit într-o stație ungară de unde marele duce și-a continuat călătoria într-o trăsură până la Vârciorova.

— Știri sosite din Iași anunță că Rusia îngrămădește numeroase trupe la granița română. — Eri ar fi sosit în dreptul Unghenilor două regimente de artilerie.

— Din partea societății de navigație ungară se anunță că cu începere de 13 (26) Iulie traficul de pasageri pe linia Orșova-Semlin a fost suspendat până la alte dispozițiuni. Deasemenea a fost închisă stațiunea Radujevatz pentru traficuri de pasageri și marfă.

Comunicația între Semlin și Belgrad a fost întreruptă cu desăvârșire. Trenul expres ce venea dela Constantinopol s'a oprit la Belgrad.

— Ziarele din Viena aduc știrea, din cercuri autorizate, că împăcarea cu Sârbia s'ar putea face acum numai pe lângă o supunere necondiționată, și pe lângă restituirea speselor de mobilizare în suma de două sute milioane coroane!

— Alaltăieri, Marti, au fost deținuți în Semlin 3 ofițeri sârbi. Ei au fost duși în cetatea Vârșdin. Se bănuiește că au făcut spionaj.

— Luni noaptea, doi husari mergând în patrulă pe malul Dunării, un Sârb care le-a venit în cale, le-a strigat: „Dacă mâne veți fi în Belgrad o să vă curgă sângele pe nas”. Unul dintre husari i-a tăiat capul cu o singură lovitură.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 30 Iulie 1914.

„Soldatul român”. Ziarele maghiare din capitală resumă articolul nostru cu acest titlu, în modul următor:

„Românul” din Arad în numărul de azi publică un articol de fond „Soldatul român. Articolul preamărește credința soldatului român și cu cea mai mare rezoluție declară, că toți Românii, cari trăiesc sub sceptrul Habsburgilor, se însurue cu cea mai mare însuflețire sub steagul Majestății Sale și afirmă, că precum în trecut așa și de prezent nu se află nici un singur Român, care să deserteze. Deși cătanele românești au fost totdeauna primele, cari au stat în gura tunului dușmanilor, totuș bucuros va duce și mai departe acest rol greu în speranța unui viitor mai bun”.

Intervenția României în 1910. Cetim într'un ziar din București:

Opinia noastră publică așteaptă cu nerăbdare să afle ce atitudine va lua România față de conflictul atât de grav dintre Austro-Ungaria și Serbia. Până ce guvernul nostru se va pronunța credem că e bine să reamintim unele fapte dintr'un trecut nu tocmai îndepărtat. La 1910, când Austro-Ungaria a făcut anexarea Bosniei și Herțegovinei, Serbia se agită cu disperare și războiul ei cu monarhia vecină era ca și declarat. Sârbii erau hotărâți atunci să lupte cu cea mai mare disperare.

Situația Austro-Ungariei era dintre cele mai critice. Anexarea ce o făcuse acest stat nemulțumise anumite puteri și dintr'un război cu Serbia era sigură nașterea unei conflagrații generale. În acel timp Austro-Ungaria n'avea încă la ordinele ei pe Bulgaria. Ca să scape din această incurcătură, Austro-Ungaria a cerut României să intervină energic la Belgrad și să potolească avântul războinic al Sârbilor.

Legăturile noastre cu Austro-Ungaria erau dintre cele mai cordiale și pentru că nouă, celor mici ne căzuse sorții să facem dovada sincerității alianței ce exista, am satisfăcut cererea Austro-Ungariei și am evitat atunci războiul austro-sârb și deci și conflagrația generală ce era iminentă.

M. S. regele României primind pe un ziarist străin în 1912 i-a declarat cu satisfacție că la 1910 a avizat guvernul sârb că dacă va provoca războiul cu Austro-Ungaria, armata română va intra în Serbia. Afirmatia M. S. regelui Carol a fost publicată și n'a fost desmintită, nici la Viena, nici la Belgrad. La 1913 am văzut cum s'a purtat monarhia vecină cu noi. Azi ne mai fiind legăturile din trecut între noi și Austro-Ungaria se înțelege că o intervenție din partea noastră pe lângă Serbia, în felul celei dela 1910, este cu totul exclusă. Astfel monarhia vecină are prima ocaziune să constate cât de prețioasă i-ar fi fost continuarea alianței de prietenie cu România.

Principele de Wied la Valona. Agenția Stefani află din Valona: Principele și principesa de Wied au sosit aci și au fost aclamați de populațiune, care este în sărbătoare.

Din cauza mobilizării se amână: adunarea cercuală a desp. „Sălcina” al Asociațiunii convocată pe 2 August în comuna Lupșa; prelegerile populare convocate pe 9 August la Micănești, pe 16 August la Ilia, pe 30 August la Visca și pe 20 Septembrie la Gotheata;

petrecerea de vară a tinerimei din Riciul de Câmpie (2 August); petrecerea de vară din Bar-

Rétay și Benedek

BUDAPEST IV., Váci-utca 59.

Aranjamente pentru biserici, odăjdii, prapori și steaguri :: Altare, amvoane, mormântul Domnului și aranjamente complete pentru biserici.

Firma se recomandă mai cu seamă pentru renovarea, vopsirea și aurirea altarelor și pictarea bisericilor, cari lucrări le execută cu meseriași specialiști în această artă. Dintre lucrările executate, cari au aflat cea mai deplină recunoștință sunt: Aranjamentul complet al bisericii noi din Segedin-Bokna, al bisericii minorităților din Arad, pictarea și aranjarea mănăstirilor din Marlasasvár și Marlaradna, a bisericii din Beregsau și altarul principal, comandat de comisiunea pentru monumente de artă din Szepesésütörtökhely. :: Cu planul și prelininare de spum stăm la dispoziție gratuit :: Trimțtem expert pe spesele noastre. H. 1184

(2 August); petrecerea teatrală a meseria-
din Turda (2 August);
aparitia foaiei „Solia Granitei” din Caran-
es, deoarece proprietarul și redactorii au fost
obligați.

Istoria Ungariei. A apărut la Brașov în li-
bra Ioan Ciurcu „Istoria Ungariei” pentru
cele inferioare medii”. Partea II pentru clasa
a. Traducere liberă după Varga Otto de
Borghes Vătășan profesor. Prețul 2 cor.

O bravură. Trecând prin Bălăușeri regi-
ntul de husari din Murășorheiu caii unui
său săcui s'au speriat, de durutul tunurilor
au pornit sălbaticii la fugă rupând frâne și tot,
înăcăt toată lumea credea, că nu mai e mân-
te pentru bietul săcui. În momentul suprem
Dr. Aurel Baciu, avocat în Murășorhelu,
er în rezervă la artilerie, sare din rândul ar-
riei, prinde caii și-i oprește în loc mântuind
el prin curajul și risicul vieții proprii viața
săcuiului din căruță și a altor trecători și copii
mergeau pe drum. Ne bucurăm și felicităm
Dr. Aurel Baciu pentru o astfel de bravură,
care nu o prea aflăm și la ceilalți soldați al
noastre.

O carte de valoare. Eminentul profesor uni-
versitar din Iași d. Ioan Găvănescul ne trimite
mirabila conferință, ce a ținut-o în Iași la 21
iulie cu ocaziunea serbării memoriei lui Simeon
Stefanescu. Titlul broșurei apărută în Iași în tipo-
grafia națională Ionescu și Bogdan este „Din
luptele și luptele Românilor din Transilvania.
Mișcarea dela 1848”. Recomandăm din tot
cârmul această broșură atât de actuală, care
e numai o broșură de informații, o biografie,
înșiruire a datelor istorice, ci însuș sufletul,
măntăririle și durerile sufletului nostru, al Ar-
menilor, e întruchipat, revocat în cele 48 de
pagini alese. Însemnătatea ei, entuziasmul, cu
care propagă unitatea noastră sufletească, pe
care nu o pot înfrânge fortărețele plănuite de
regemonii noștri în munții dela graniță; recu-
ștință față de d. profesor, care astfel își
dăruie elevii dela universitate; toate ne îndă-
găresc ca să cumpărăm această carte, care să
pe masa fiecărui Român drept un memento
al scopului și căilor vieții noastre.

Noi dela Redacție îi mulțumim dlui profesor
pentru neobosita activitate, ce o depune în
avonul nostru și al idealului nostru național.

Suntem pregătiți la toate. Corespondentu-
dela „Frankfurter Zeitung” i s'a spus în cer-
tile competente ale monarhiei: Fără să des-
considerăm importanța unei eventuale interven-
ții noi suntem pregătiți la toate. Orice intimidare
sau încercare de a împiedeca monarhia ca să
lăture definitiv pericolul sârbesc n'are nici o
perspectivă de succes și ar avea numai conse-
nțe incalculabile. Monarhia își pune în joc exis-
tența și cine i se pune în cale, trebuie să de-
nie aceaș miză.

Înarmările rusești. Ziarele engleze aduc sti-
rea alarmantă că în Petersburg se pare a fi a-
pucat la putere cercurile militare și panslaviste
față de atitudinea pacinică a lui Sasonow, căci
în capitala Rusiei se fac mari pregătiri pentru
o intervenție armată în favorul Sârbiei. Rusia
mobilizează mai multe corpuri de armată, iar
circulația normală a trenurilor la granița Ger-
maniei și Austro-Ungariei e sistată. Spre gra-
niță se trimit mari transporturi de trupe. În
fruntea mișcării răsboinice stă chiar ministrul
de război Suchomliow. Până acum nu se știe că
parul de glasul căreia tabere va asculta. Presa
engleză aproape întregă are simpatii pentru
monarhie.

Cu ce se distrează Bulgarii. Se scrie din
Sofia: De Marți a încetat a sosi poșta. „Biroul
pressei” a primit o singură știre, care anunță
mari manifestațiuni austro-file în Italia și Ger-

mania. În oraș circulă știri fantastice. Așa se
spune, că ministrul președinte ungar, contele
Tisza a fost asasinat la Semlin de către niște
anarhiști. O altă știre, care găsește crezământ
în multe cercuri de aci, anunță că curtea sâr-
bească ar fi întrebat la Sofia prin ministrul Bul-
gariei la Belgrad Ciapracikoff, dacă ar găsi
găzduire aci în cazul când orașul Niș n'ar mai
fi apărat. Incordarea aci este extraordinară, mai
ales în ce privește atitudinea Rusiei. Consiliul
de miniștri ține ședințe fără întrerupere. Se a-
firmă că Sobrania va fi dizolvată la 1 August
st. nou, după ce va fi votat budgetul.

**CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN
ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”.**
Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare.
(Ne 2255.)

**x în atențiunea bolnavilor! Balsamul Mit-
telmann pentru stomac încetează în scurtă
vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, du-
rerile de cap, cărceii de stomac, arderea de sto-
mac, apoi tot felul de boale de intestine, luând
de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lin-
gură cafea. Prețul 2 coroane. Pregătește și ex-
pediază: Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul
de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Mi 1621)**

Cronica socială.

Petreceri. Tinerimea studioasă din Seliste
aranjează petrecere de vară în 2 August (sft.
Ilie) „La neted” sau în caz de timp nefavorabil
în sala școlii din loc. Venitul e destinat „fon-
dului pentru ajutorarea studenților săraci din
loc”.

Ultima oră.

**Se anunță din Budapesta, cu multă pozitiv-
tate, că în urma silințelor desfășurate de Anglia
și de Italia, Rusia a dat declarații de neutrali-
tate. Astfel localizarea conflictului monarhiei
cu Serbia este asigurat.**

CUCERIREA BELGRADULUI

**se desminte, dar nu din isvor hotărât. Dimpo-
trivă, „Est” de azi anunță că Belgradul e în
filacări. Sârbii au încercat un nou atentat asupra
podului, dar numai la a patra columnă au isbu-
țit a face stricăcuni. Au fost făcuți prizonieri 14
Sârbi. Deoarece Sârbii au tras focuri de pușcă
asupra monitoarelor, acestea au bombardat
Belgradul, în urma căreia bombardări turnul cu
praf de pușcă a explodat.**

MERSUL TRENURILOR.

**Facem din nou atenți pe cetitorii noștri, că
incepând cu ziua de azi nu mai circulă trenurile
regulate.**

**Azi dimineață o mulțime de călători au fost
dați jos la Arad, de pe tren, ocupate fiind va-
goanele pentru miliție.**

ARESTĂRI.

**Un cârciumar sârb din Arad, cu numele Bo-
dijar, fost sergent în armata comună, a fost a-
restat pentru agitația pansârbească. Aceiaș
soarte se zice, că l'a ajuns și pe Petru Teodor,
culegător la tipografia diecesană, denunțat pen-
tru agitație în contra Maghiarilor. De altfel po-
liția din loc se plânge, că se fac foarte multe de-
nunțuri fără temel. Așa de pildă poliția a fost
alarmată cu vestea, că în școala și biserica
sârbească din loc s'ar găsi bombe. La perchi-
zițiile, firește, nu s'a găsit nimic. Cercetând poli-
ția, dela om la om, cum s'a răspândit vestea,
aflase, cam pe la al zecelea isvor, că s'a vorbit
despre bombe în bisreica din — Becicherec...**

MOBILIZAREA ROMÂNIEI.

**Se anunță din isvor sigur că mobilizarea ce-
lor cinci corpuri de armată ale României e de-
plin terminată.**

„Cetatea”

**Institut de credit și de economii societate pe acțiuni în
Cohalm.**

CONVOCARE.

Domnii acționari ai băncii „Cetatea” institut de cre-
dit și de economii societate pe acțiuni, sunt invitați
prin aceasta la

adunarea generală de constituire

care se va ținea în 10 August st. n. a. c. la orele 8
a. m. în localul institutului „Cetatea” bancă econo-
mică comercială ca însoțire în Cohalm, cu următorul

program:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Stabilirea capitalului social și constatarea sub-
scrierii acțiunilor și a sumelor plătite conform legii
comerciale ungare.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Deciderea înființării societății.
5. Alegerea membrilor din direcțiune și comitetul
de supraveghere.

Cohalm, 28 Iulie 1914.

Direcțiunea institutului
„CETATEA”.

Ce 2278—1

bancă economică comer-
cială ca însoțire.

PROSPECT.

**pentru schimbarea și transformarea în societate pe ac-
țiuni, a institutului „Cetatea” bancă economică-comer-
cială ca însoțire în Cohalm, sub denumirea „CETATEA”,
institut de credit și de economii societate pe acțiuni.**

Adunarea generală a băncii economice-comerciale
ca însoțire „Cetatea” din Cohalm, ținută în 25 Iulie
1914, a decis cu unanimitate, ca forma actuală de în-
soțire a acestui institut să se schimbe în societate pe
acțiuni, sub denumirea: „Cetatea”, institut de credit
și de economii societate pe acțiuni, și anume cu un
capital social de 100.000.— coroane, împărțit în 2000
de acțiuni nominative cu o valoare nominală de 50.—
coroane. Prin aceasta totodată s'a constatat, că mem-
brii de până acuma ai însoțirii, al căror capital de-
plin achitat, face suma de 92.500.— coroane au sub-
scris, respective și-au dat învoirea prin declarațiune
în mod irevocabil, ca în schimbul fiecărei cvote de
50 coroane, să subscrie respective să primească câte
o acțiune în valoare nominală tot de 50.— coroane și
astfel, numai încă 150 de acțiuni a 50.— coroane, mai
sunt de subscris, a căror sumă corespunde diferenței
dintre capitalul actual de 92.500.— coroane și între
capitalul proiectat de 100.000.— coroane. În cazul, când
s'ar subscrie acțiuni peste numărul amintit de 150,
respective sub numărul acesta, atunci adunarea ge-
nerală de constituire, își rezervă dreptul de a statorî
capitalul societății la mărimea acțiunilor semnate.

După ce tot adunarea generală din 25 Iulie a. c. a în-
soțirii economice-comerciale „Cetatea” din Cohalm,
a încredințat pe direcțiunea actuală, ca să
întreprinză și să facă toți pașii necesari
pentru transformarea însoțirii în societate pe
acțiuni sub numirea de mai sus, de „Cetatea” institut
de credit și de economii societate pe acțiuni, — prin
aceasta se invită publicul la subscrierea de acțiuni, și
în senzul legii comerciale se aduce la cunoștința pu-
blicului următoarele clarificațiuni:

1. **Obiectul și scopul** institutului „Cetatea”, institut
de credit și de economii societate pe acțiuni, este acor-
darea de credite poporului țaran agricol, cultivarea o-
perațiunilor de bancă de tot felul, cultivarea afacerilor
de comisiuni, și de comerciu de produse și în special
acordarea de împrumuturi cambiale cu acoperire hi-
potecară, scontarea de cambii, înființarea de reuniuni
de credit etc. etc.

2. **Durata societății** este nedeterminată.

MARFA NOASTRĂ ÎNTRECE RENUMELE NOSTRU!

Moda de zi:

Crepp, Cotelé, Whipcord,
Țesături.

Deoarece ne străduim să oferim onor. mușterii numai cele mai bune calități de stofe p. haine, costume și
bluse în cele mai noi culori și țesături pentru prețuri solide. — Avem în depozit: Stofe de haine, deco-
rații, mătăsuri, dantele, achivite, paraplee, albitorii, elorapi. (A 1957)

Magazinul de modă **ANDREE și WACHNER, Sibiu,** strada Cisnădiei, (Heltauergasse).

3. **Capitalul social** se fixează la suma de 100.000.— coroane. Spre scopul acesta se emit 2000 de acțiuni indivizibile, nominative și provăzute cu numerul curent, în valoare nominală de 50.— coroane. În cazul când s'ar semna un capital ce ar trece suma de 100.000 coroane, atunci adunarea generală de constituire va decide eventuala lui fixare la suma subscrisă.

4. **Sediul societății** este Cohalmul.

5. **Terminul ultim** pentru subscrierea de acțiuni este Luni, 10 August st. n. 1914, la 8 ore a. m., când se va ține și adunarea generală de constituire a Institutului.

6. În cazul, când s'ar subscrie un capital mai mare ca cel proiectat, adunarea generală de constituire a întreprinderii „Cetatea” institut de credit și de economii societate pe acțiuni, va decide asupra primirii sau refuzării suprasubscrierilor de acțiuni.

7. **Subscrierea acțiunilor** se face în prospect prin subscrierea numelui, caracterului și locuinței acționarului. Aceasta se face sau personal, sau prin plenipotențiat, sau apoi prin inducerea numelui acționarilor prin direcțiune, pe baza declarațiilor de transformare.

Subscrierea acțiunilor se întâmplă în localul Institutului „CETATEA” bancă economică comercială ca însoțite în Cohalm, spre care scop prospectele stau la dispoziția fiecăruia.

Semnătorii de acțiuni, care tocmai atâtea acțiuni subscriu câte cvote au la însoțire, n'au să plătească pentru acțiunile acestea nimica, deoarece capitalul social semnat de ei este deplin achitat.

Toți aceia însă, cari subscriu acțiunile cari trec peste capitalul social deja subscris și achitat la însoțire — ce se transformează acum societate pe acțiuni — au a plăti la casa însoțirii cu ocaziunea subscrierii de acțiuni 30% din capitalul subscris de ei.

Terminul pentru achitarea celor 70% restante, îl va satori direcțiunea. Despre aceasta domni acționari vor fi avizați la timpul său.

Aceia cari subscriu cele 150 de acțiuni, ce trec dela suma de 92.500 coroane până la suma de 100.000 coroane, considerând fondul de rezervă actual și speșele de fondare au a plăti de fiecare acțiune afară de valoarea ei nominală suma de 10 coroane.

Semnătorul unei acțiuni nouă, îndată ce va plăti 30% din capitalul subscris de el, va primi un certificat interimar, care se va schimba prin acțiunea originală, după plățirea întregii valori nominale a acțiunii subscrise.

Cohalm, în 25 Iulie 1914.

Direcțiunea și comitetul Institutului „CETATEA”, bancă economică comercială ca însoțire în Cohalm.

Patriciu Pinteș m. p., președinte. Ioan Leuca m. p., membru în direcțiune. Emil T. Gheaja m. p., membru în direcțiune. Ioan Iosif m. p., director. Ilie Maftelu m. p., casier-contabil. Ioan Bănuț m. p., membru în direcțiune. Ioan Magdun m. p., membru în direcțiune. Ioan Boranciu m. p., președintele comitetului. Eroftelu Bărsan m. p., membru în comitetul de supraveghere. George Spornî m. p., membru în comitetul de supraveghere. Ioan Borcoman J. m. p., membru în comitetul de supraveghere. Ioan Borcoman J. m. p., membru în comitetul de supraveghere.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Ilie Bursășin, V. Seliște. Am primit 7 coroane în abonament pe cvart. III a. c.

Daniile Șandru, Gergelyfája. Am primit 14 coroane în abonament pe semestrul II a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

O rugare modestă,

care nu vă costă nici o obosală dar Administrației noastre îi poate fi de mare folos. — Administrația noastră roagă pe toți cei ce țîrguiesc și comandă din articolele anunțate în foaie noastră, să amintească că firma a cui este în ziarul acesta.

UN CANDIDAT DE ADVOCAT

cu practică află aplicare momentană în cancelaria subscrisului

Dr. NICOLAE ȘERBAN de VOILA
advocat, deputat, FĂGĂRAȘ.

(So 2273)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui Institut. — Ofertele însoțite de atestate coplate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei

„Școala română” Suceava (Bucovina).
(So. 2254)

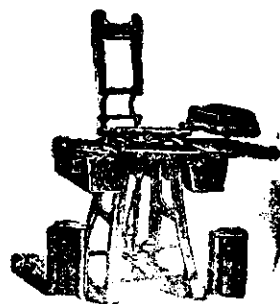
In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

VALORIZARE DE NISIP!

Cine are nisip mult să ceară în interesul propriu următoarele cataloage și prospecte:

Sa 905—80

F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea articolelor de beton.

F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduită la lucru de mână.

Ca. G. 4 Fabricarea țiglei de cement pentru lucru de mână

B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.

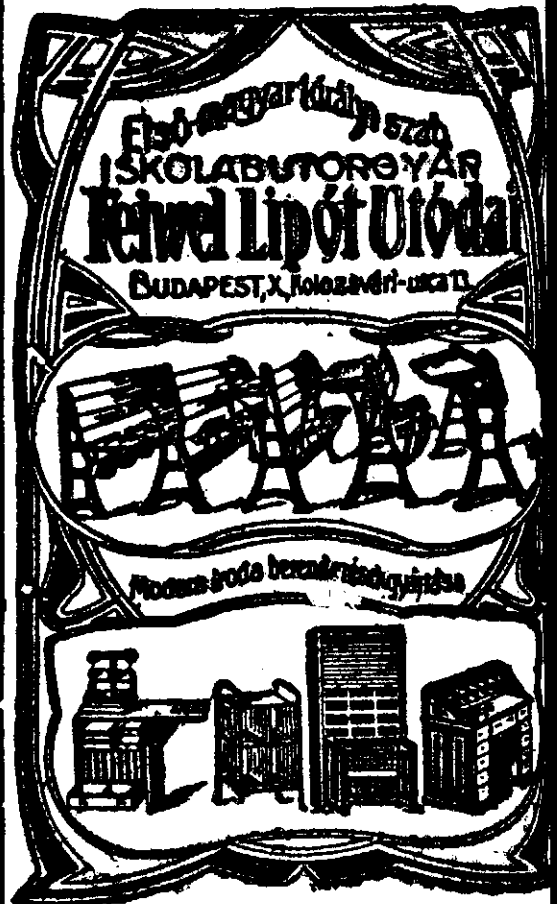
C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și cement.

Se ceară totodată examinarea gratuită a nisipului mergerea la fața locului a inginerului nostru și să examineze mașinile noastre de valorizarea nisipului.

Fabrică de mașini pentru industria de nisip.

SZÁNTÓ és BECK ingineri
BUDAPEST, VII., Viola-utca 7.

Prima fabrică de bănci de școală
brev. reg. ung.

Liferează

cele mai moderne și mai bune
bănci de școală

brevetate sistem „Feiwal”,
„Zahn” și „Rettig”, mobil
biliar pentru școli aparate de
gimnastică, mobilier modern
pentru biserici, bănci pentru
biserici și mobilier pentru
„grădinițe de copii.”

Fe 1288

Prețuri gratis.

Fabricarea aranjamentelor de
birouri moderne.

Prețuri
ieftine!

(Ba 2207)

Garant
pe 10 m

Mașină familiară de cusut Cor. 75

Mașină de cusut cu luntre
rotundă Cor. 130

Mașină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate
cu 12% mai scump.

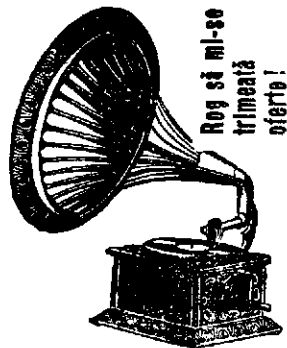
Biciclete, gramofone, părți
separate la acestea. — Pețuri
de fabrică, cu garanță. — Nu-
mai articole de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely

ANUNȚURI

SE PRIMESC CU PREȚURI
MODERATE LA ADMINISTRA-
— TIA ACESTUI ZIAR. —
TELEFON: 750.

Ceasornice,
Bijuterii,
Gramofoane, Plăci.

Reg și Mi-80
Trimeată
oferte!

Chiar și pentru
plătiri în rate.

Magazinul „Strava”, dela 5 cor. în sus, Inele-Litere 80 și Lunar nou recepții de plăci. Mare magazin de plătiri pentru sport și lampă electrică pentru buzunari și gramofonele și gramofonele noul se dă garanție 1 an, iar pentru reparație o garanție de 8 ani. Serviciu de reparație pentru ceasornice, bijuterii, gramofone. Schimb de aur și argint adrobil. Tóth József, Cronometru și orologier artistic, Szeghedin (Magyar) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de recomandare. Prețuri ilustrat gratis. Permanent nouități de plăci românești.

Gea mai bună carte bisericească!

CANTORUL BISERICESC

sau cuprinsul vecerniei, utreniei liturghiei pe 8 glasuri, împreună cu rândulala serviciului tuturor sărbătorilor de pe întreg anul și a tipicului bisericesc. Aranjat de învățătorul **George Bujigan**. Aceasta carte nu trebuie să lipsească din nici o biserică, precum din nici o casă creștină. Cu peste 450 pagini. Prețul unui exemplar broșat e 10 cor., legat în pânză 12 cor., în pele 14 cor.

De vânzare la:

Librăria „CONCORDIA” (Tribuna),
ARAD, strada Deák-Ferenc nrul 20.

TELEFON: 11-75.

No 1222

Mokos Sándor

VOPSEȘTEI CURĂȚEȘTE!

Primește spre vopseire și curățire chimică haine de lână, bărbați și copii. Pentru comoditatea on. public am deschis o prăvălie în Zöldfa-Passage nr. 93. — Spăl galere și manșete în mod excepțional.

Fabrica: strada Körbe nrul 13.

Localuri colective: în Zöldfa-Passage nr 93

— Prețuri fixe! —

Mokos Sándor
Oradea-mare (Nagyvárad).

Aparate frigorifere sistem Schlütter și Gesell,

aparate pentru fabricare gheții, prin dioxid de sulfur fără apă. Răcirea laptelui cu foarte puțină consumare de apă, aranjament de camere frigorifere.

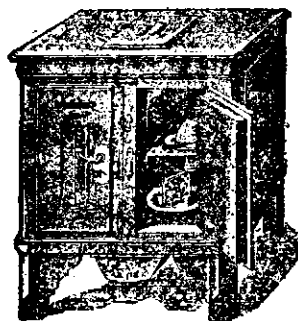
STEMMER A. JÓZSEF

nr 1786 specialist
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

Dulapuri de gheață

patentate sistem HENNEFELD,

Budapesta, Gr. Zichy Jenő-u. 5. lângă Váci-körut.

He 1931

Dulapurile de până acum sunt cu slăvină și sunt obduse cu tinichea de ținc, se ruginesc, oxidează, se murdăresc, totdeauna sunt expuse să fie reparate, câtă vreme la dulapurile de gheață a lui HENNEFELD acest lucru e exclus, deoarece acestea sunt învăluite cu placă artificială de piatră. Sub rezervoriul de gheață se află REZERVORIUL DE APĂ p. apa ce provine din topirea gheții, gheața rămâne uscată, ceace dă o economisire de gheață de 60%.

APARATE P. MĂSURAREA BEREL. Prețuri gratis. FUND. IN 1885.

Frisch Károly

Mezőváros-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Mastru de Impletituri de sârmă și de site.

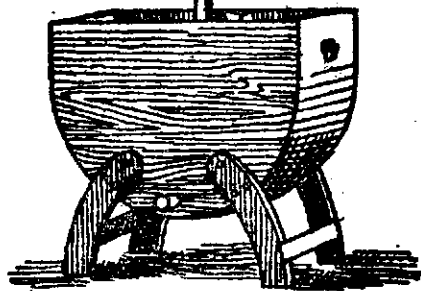
Facută îngrădiri de poieni, parcuri și ernei permanente, impletituri pentru site pentru țap și pletriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

20 cor. 20 cor.

Je 1876

PREȚUL 20 COROANE.

O mașină de spălat completă

E compusă din DOUĂ PĂRȚI: din COVATĂ și FRECĂTOR INTERN cu mecanism ușor pe care și un bălat de 8—10 ani îl poate învărti. 6 cămeși sau tot atâtea haine de spălat în decurs de câteva minute sunt spălate. În decurs de 3 ceasuri se pot spăla atâtea haine câte spală într'o zi 2—3 femei. Acest soi de mașină de spălat s'a vândut în mil de bucăți și s'a dovedit a fi cea mai bună mașină de spălat, nu strică haina și n'o îngâlbinește.

De vânzare la fabricantul:

JERGER JAKAB

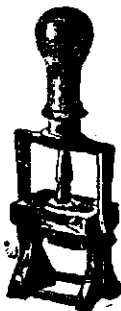
FABRICĂ DE MAȘINI DE SPĂLAT.

APATIN (BÁCSKA).

Franz Nöhmeyer, gravor

BRAȘOV (Kronstadt), Michael Weiss-gasse 6.

Execută: totfelul de gravuri și anume: gravuri pe instrumente, gravuri în ceasuri, sigle etc.

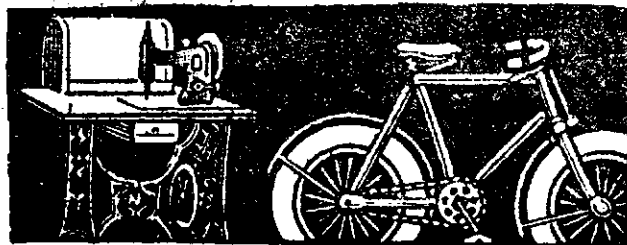

Specialități de monograme tăiate pe casete, albumuri, genți și bastoane.

Stampile de cauciuc totfelul de firme de metal și email, se execută cu prețuri moderate. (No 2070)

Intreprindere „VATT” mecanică și electrică a lui **LEITNER**, Cluj, (Kolozsvar).

Birou și magazin: Széchenyi-tér 41. (Palatul Széki).
Stabiliment: Malom-utea 8.

Va 2071

Reparări de automobile și gumă pentru automobile, mare atelier reparator de mașini de cusut, biciclete, mașini de scris, gramofoane; prețuri ieftine, execuție solidă. — La comenzile din provincie nu se socotește pachetarea.

Cine se referă la acest ziar primește 10% rabat.

BRADOVKA GYULA

văpsitorie de haine, curăţitorie chimică
şi fabrică de spălat în aburi.

:: KASSA. ::

Se curăţă sau se văpseşte cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănurile, haine de dame; bluse, toalete de baie.

Jachete de piele decolorate, se văpseşte într-o culoare închisă trairică.

Ştergerele şi manşetele, se curăţă şi se fac albe ca zăpada fără chlor.

În cazuri de dolia, se văpseşte imediat hainele în negru.

Firma pune mare preţ pe expediarea cât se poate de repede şi punctual pe poştă şi în provincie.

Odăjdiile bisericesti, broderiile se curăţă frumoasă şi cu multă îngrădire. Ba 1283

PRIMA TURNĂTORIE DE CLOPOTE.

TELEFON 77-51.

Juristics Márton

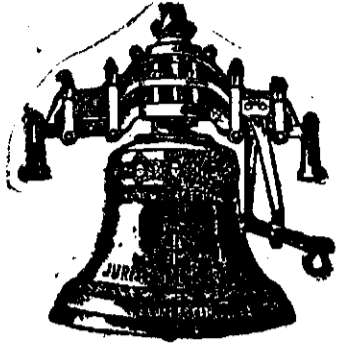
BUDAPESTA, Rózsa-u. 51 - 53.

Execută orice lucrare în această branşă: expediază clopote excelente cu tonuri curate şi pline, reţornă clopote vechi, remontează clopote vechi pe coroane învârtitoare din fer vărsat sistem Pozdech, eventual pe coroană învârtitoare din fer făurit. Schimbă limbi învechite etc. Execută statui drepte şi orizontale din fer de clopote, cu preţuri moderate. - Cu prospecte servesc cu plăcere.

Mai departe execută tot felul de aranjamente complete pentru ateliere de lăcătuşerie şi fierărie.

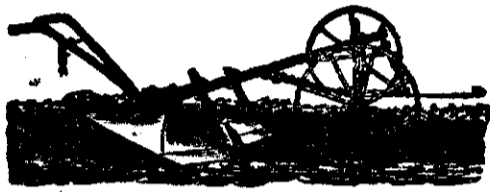
motor de clopote
şi fabricant de
statui pentru
clopote (Uu 1489)

H. EGYI JÁNOS, lăcătuş

măstru lăcătuş. Atelier
de maşini şi depozit de
maşini agricole.

Telefon: 67.

AIUD--NAGYENYED, Strada Tövisi-utca (Casa proprie).

Oferă totfelul de maşini agricole, pluguri de oţel invenţie proprie, tăietoare de sfeclă şi secică, despoatoare de porumb, răşniţe de orz, maşini excelente pentru cusut, pentru casă şi industrie. Apoi totfelul de lucrări în această branşă pentru zidiri şi lăcătuşerie cu preţurile cele mai ieftine. Pentru calitatea şi perfectă lucrare a maşinilor cumpărate dela mine dau cea mai mare garanţă. (He 1527) Preţurent gratis.

Dufek Kálmán,

atelier de colorat şi
fabrică de curăţire
pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea şi curăţirea pe cale chimică a hainelor de dame şi bărbaţi, perdelelor, lucrurilor brodate şi de mână etc. În bucate gata sau desfăcute de olaltă, pe lângă o executare conştiinţioasă şi recunoscută de solidă. Am introdus: desinfecţarea şi curăţirea penelor, la caz de urgenţă în timp de 12 ore. - Comandele cu poştă conştiinţioasă şi punctual. - Hainele de dolia se execută cât se poate de repede.

Du 1345

OLIVIU PASCU

inginer diplomat

Orăştie--Szászváros

Strada Berliului numărul 8.

Îndreptinde ori-ce lucrări tehnice şi anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecţii de hotar, brazde, cât şi desemnări de mape şi schiţe. Pregăteşte planuri şi preliminare privitoare la-orice-fel de clădiri şi alte lucrări, edificii vile, case de locuit, clădiri economice, plafoane şi poduri de betonarmat, şosele, trenuri normale, trenuri economice şi industriale, canale, apeducte, jilipe, etc. - Interesaţii sunt rugaţi a se adresa cu încredere firmei care cu plăcere le va sta la dispoziţie! (Pa 1651-52)

NUMAI ÎN SALONUL DE MODĂ

GEORGE RUMMEL

SIBIU, Honterusgasse n. 3

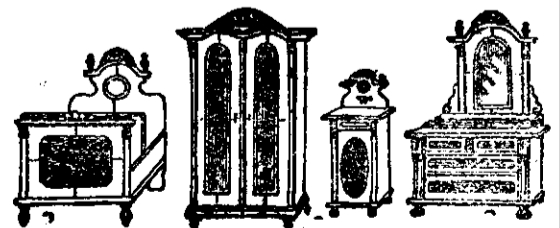
se execută costumele cele mai bune şi strict englezeşti, precum şi alte haine. Pune la dispoziţia stîm. dame cele mai noui şi clasice jurnale. Ori-ce comandă se execută în 8-10 zile. - La damele din provincie leu probe în 6 ore de două ori. Haine de dolia se execută în 12 ore. (Ru 964)

Convingerea şi siguranţa cea mai bună. La comanda mari mă prez. nt oriunde pe specele proprii

H. TH. BONNET,

stabiliment industrial de măsărie de lucrări p. clădiri şi de mobile, cu putere motorică

BISTRITA (Besztercze), Felsőkülváros, Fő-ut 25.

Execută în mod in excepţional totfelul de lucrări pentru clădiri şi mobile, cu putere motorică. Lucrări pentru clădiri, portaleuri, mobilier pentru prăvălie, cafenea, şcoli şi pentru biserică, apoi aranjamente complete pentru dormitoare, prânzitoare şi pentru bucătării, cu preţuri foarte ieftine. (Bo 2083) Proiecte şi prospecte gratis.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

CONCORDIA

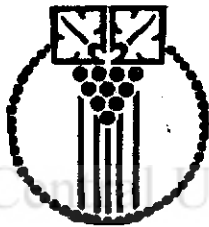
TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

TELEFON
NR. 750.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAIL.

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorgiul-român (Oláhszentgyörgy, Beszterce-Mászod megye) cu apele minerale „HEBE”.

La poalele munților nordice ai Transilvaniei în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Sângeorgiul-român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE”.

Apa „HEBE”, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, ciorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebuițează ca cură de beut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mîtră.

Ca baie (scaldă) înflăcăază minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonice, parametritice etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de odăi corespunzător mobilate stau la dispoziția publicului cu prețul de 2-5 cor la zi, în hotelurile și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Septembrie, atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

Onoratului public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis, Parc și alei (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munți din vecinătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K. 1-20

" " " " " " II. 1 cor.

Calea ferată are stațiunea în loc, unde în orice timp stau trăsurile comode la dispoziția onor. public.

==== Prospecte trimite franco. =====

(So 2110)

Direcțiunea băilor.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAIL.

INSTINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din Deva și provincă, că am deschis un

salon de croitorie p. bărbați

conform cerințelor celor mai moderne. Dat fiind faptul că am terminat cursul de specialitate a industriei croitoriei la tehnologia din Budapesta, sunt în plină situație să pot executa cele mai gingașe și mai elegante haine, pardesiuri etc.

Legăturile pe cari le am cu cele mai de seamă fabrici din patrie și străinătate, îmi dau posibilitatea să pot executa haine elegante de primăvan dela 50 cor. în sus.

(Ko 195)

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu distincă stimă:

Kolozsvári Árpád, croitor p. bărbați, instructor diplomat în croitorie

Incze József

magazin de cuptoare **Dés (Dej)**, str. Bánffy nrul 3

Nr. telefonului 100.

Nr. telefonului 100

Mare magazin permanent de cuptoare moderne și multicolore, din material excelent, căminuri și vetre de fier, specialități de garnituri de încălzitoare rapide cu economie de 40%. Tot aci mare magazin de plăci pentru pa-

reși și pentru vane. Execuția totfelul de lucrări în branșă de captorării și anume: de curățirea, repararea și curățirea cuptoarelor vechi atât în oraș cât și în provincie, pe la prețuri moderate.

I 200

==== La dorință servesc cu mustre. =====

„TRANSSYLVANIA”

SIBIU, strada
Cisnădiei 1-5.

:(EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr-or. și gr-cat. dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simple sau duble a capitalului, asigurări de penzie și de participare la câștig asigurării de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare,

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare

Asigurări contra grindinei (de platră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913	K.	5.635.328.12
Capitale asigurate pe viață achitate	"	5.755.858.27
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913	(foc	144.436.366.-
	(viață	12.067.702.-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	"	2.696.458.-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, strada Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239-4)